

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) Nr. 233/2014

(2014. gada 11. marts),

ar ko izveido finanšu instrumentu sadarbībai attīstības jomā 2014.–2020. gadam

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

(4) Savienības palīdzībai būtu jāveicina atkarības no atbalsta samazināšana laika gaitā.

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 209. panta 1. punktu un 212. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

(5) Savienības starptautiskās darbības virzītājspēkam vajadzētu būt principiem, kuri ir iedvesmojuši tās izveidi, attīstību un paplašināšanos un kurus tā tiecas veicināt visā pasaulē, proti, demokrātijai, tiesiskumam, cilvēktiesību un pamatbrīvību universālumam un nedalāmībai, cilvēka cieņas neaizskaramībai, vienlīdzības un solidaritātes principiem, kā arī Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu un starptautisko tiesību principu ievērošanai. Izmantojot dialogu un sadarbību, Savienībai ir jācenšas attīstīt un nostiprināt apņemšanos ievērot šos principus partnervalstīs, teritorijās un reģionos. Īstenojot šos principus, Savienība apliecina savu pievienoto vērtību kā attīstības politikas dalībniece.

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

rīkojoties saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

(1) Šī regula ietilpst Savienības attīstības sadarbības politikā un ir viens no instrumentiem, ar ko sniedz atbalstu Savienības ārpolitikai. Ar to aizstāj Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1905/2006 ⁽³⁾, kuras termiņš beidzās 2013. gada 31. decembrī.

(6) Īstenojot šo regulu, īpaši plānošanas procesā, Savienībai būtu pienācīgi jāņem vērā cilvēktiesību un demokrātijas prioritātes, mērķi un rādītāji, ko Savienība ir noteikusi partnervalstīm, īpaši savas valstu stratēģijas cilvēktiesību jomā.

(2) Cīņa pret nabadzību joprojām ir Savienības attīstības politikas galvenais mērķis, kā paredzēts Līguma par Eiropas Savienību (LES) V sadaļas 1. nodaļa un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) piektās daļas III sadaļas 1. nodaļā, saskaņā ar Tūkstošgades attīstības mērķiem (TAM), citām attīstības saistībām, par ko panākta starptautiska vienošanās, un Savienības un dalībvalstu apstiprinātiem mērķiem saistībā ar Apvienoto Nāciju Organizāciju (ANO) un citām kompetentiem starptautiskiem forumiem.

(7) Cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošana, kā arī tiesiskuma, demokrātijas principu, pārredzamības, labas pārvaldības, miera un stabilitātes, un dzimumu līdztiesības veicināšana ir būtiska partnervalstu attīstībai, un šie jautājumi būtu jāietver Savienības attīstības politikā, īpaši plānošanā un nolīgumos ar partnervalstīm.

(3) Šīs regulas īstenošanas vispārīgu politisku regulējumu, virzienus un uzsvāru nodrošina Padomes un dalībvalstu valdību pārstāvju, kas tikās Padomē, Eiropas Parlamentā un Komisijā, kopīgais ziņojums par Eiropas Savienības attīstības politiku: Eiropas Konsenss ("Eiropas Konsenss") ⁽⁴⁾, kā arī tā grozījumi, par kuriem panākta vienošanās.

(8) Lai nodrošinātu palīdzības konsekvenci un atbilstību, vienlaikus samazinot partnervalstu izmaksas, būtiska ir palīdzības efektivitāte, lielāka pārredzamība, sadarbība un papildināmība, labāka tuvināšana un saskaņotība ar partnervalstīm, kā arī procedūru koordinēšana gan starp Savienību un dalībvalstīm, gan attiecībās ar citiem līdzekļu devējiem un attīstības dalībniekiem. Savienība ir apņēmusies savā attīstības politikā īstenot secinājumus, kas izdarīti Deklarācijā par palīdzības efektivitāti, kuru pieņēma Augsta līmeņa forumā par palīdzības efektivitāti 2005. gada 2. martā Parīzē, 2008. gada 4. septembrī pieņemto Akras rīcības programmu un 2011. gada 1. decembrī Busanā pieņemto papildu deklarāciju. Minēto saistību rezultātā Padome un Padomē sanākušie dalībvalstu valdību pārstāvji ir pieņēmuši vairākus secinājumus, piemēram, par ES Rīcības kodeksu attiecībā uz

⁽¹⁾ OVC 391, 18.12.2012., 110. lpp.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2013. gada 11. decembra nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2014. gada 11. marta lēmums.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula Nr. 1905/2006 (2006. gada 18. decembris), ar ko izveido finanšu instrumentu sadarbībai attīstības jomā (OV L 378, 27.12.2006., 41. lpp.).

⁽⁴⁾ OVC 46, 24.2.2006., 1. lpp.

- papildināmību un darba dalīšanu attīstības politikā un Darbības sistēmu palīdzības efektivitātes jomā. Būtu jāpastiprina centieni un procedūras, lai panāktu kopīgu plānošanu.
- (9) Savienības palīdzībai būtu jāatbalsta Āfrikas un ES kopējā stratēģija, ko pieņēma ES un Āfrikas samitā 2007. gada 8. un 9. decembrī Lisabonā, un tās turpmākie grozījumi un papildinājumi, balstoties uz kopīgo redzējumu, principiem un mērķiem, kas ir Āfrikas un ES stratēģiskās partnerības pamatā.
- (10) Savienībai un dalībvalstīm būtu jāuzlabo to attiecīgās attīstības sadarbības politikas saskaņība, koordinācija un papildināmība, it īpaši ņemot vērā partnervalstu un reģionu prioritātes valsts un reģionālā līmenī. Lai nodrošinātu, ka Savienības un dalībvalstu attīstības sadarbības politika papildina un pastiprina cita citu, un lai nodrošinātu izmaksu ziņā efektīvu palīdzības sniegšanu, izvairoties no pārklāšanās un trūkumiem, ir lietderīgi steidzami paredzēt kopīgas plānošanas procedūras, kas būtu jāiesteno, kad tas ir iespējams un būtiski.
- (11) Savienības politika un starptautiskā darbība attīstības sadarbības jomā ir balstīta uz Tūkstošgades attīstības mērķiem, piemēram, ārkārtīgas nabadzības un bada izskausana, ieskaitot vēlākus to grozījumus, kā arī attīstības mērķiem, principiem un saistībām, ko apstiprinājusi Savienība un tās dalībvalstis, tostarp to sadarbības kontekstā ANO un citos kompetentos starptautiskos forumos attīstības sadarbības jomā. Savienības politikas un starptautiskās darbības virzītājspēks ir arī tās apņemšanās un saistības cilvēktiesību un attīstības jomā, tostarp Vispārējā cilvēktiesību deklarācija, Starptautiskais pakts par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām, Starptautiskais pakts par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām, Konvencija par jebkuras sievietes diskriminācijas izskausšanu, ANO Konvencija par bērna tiesībām un ANO Deklarācija par tiesībām uz attīstību.
- (12) Savienība ir cieši apņēmusies atbalstīt dzimumu līdztiesību, kas ir viena no cilvēktiesībām, sociālā taisnīguma jautājums un Savienības attīstības politikas pamatvērtība. Dzimumu līdztiesība ir svarīgs aspekts visu TAM sasniegšanā. Padome 2010. gada 14. jūnijā pieņēma ES rīcības plānu 2010.–2015. gadam par dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm attīstības sabiedrībā.
- (13) Savienībai prioritārā kārtā būtu jāveicina visaptveroša pieeja reakcijai uz krīzēm un katastrofām un konfliktu skartām un nestabilām, tostarp pārejas un pēckrīzes situācijām. Tās pamatā jo īpaši vajadzētu būt Padomes 2007. gada 19. novembra secinājumiem par ES reakciju uz nestabilām situācijām un arī 2007. gada 19. novembra Padomes un Padomē sanākušo valdību pārstāvju secinājumiem par drošību un attīstību, kā arī Padomes 2011. gada 20. jūnija secinājumiem par konflikta novēršanu, kā arī jebkādiem turpmākiem attiecīgiem secinājumiem.
- (14) Īpaši tādās situācijās, kad vajadzības ir ārkārtīgi steidzamas un nabadzība ārkārtīgi izplatīta un smaga, Savienības palīdzību būtu jāvērs uz to, lai stiprinātu valstu un to iedzīvotāju spēju izturēt nelabvēlīgus notikumus. Tas būtu jā dara, atbilstīgi kombinējot pieejas, reakciju un instrumentus, īpaši nodrošinot to, ka uz drošību, humāno palīdzību un attīstību vērstās pieejas ir līdzsvarotas, saskaņotas un efektīvi koordinētas, tādā veidā sasaistot palīdzību, rehabilitāciju un attīstību.
- (15) Savienības palīdzība galvenokārt būtu jāpiešķir jomās, kurās tai ir vislielākā ietekme, ņemot vērā tās spēju darboties pasaules mērogā un reaģēt uz tādiem globāliem pārbaudījumiem kā nabadzības izskausana, ilgtspējīga un iekļaujoša attīstība, kā arī demokrātijas, labas pārvaldības, cilvēktiesību un tiesiskuma veicināšana visā pasaulē, un ņemot vērā ilgtermiņa un paredzamu apņemšanos sniegt attīstības palīdzību, kā arī tās nozīmi darba koordinēšanā ar dalībvalstīm. Lai nodrošinātu šādu ietekmi, diferenciacijas princips būtu jāpiemēro ne tikai finansējuma piešķiršanas līmenī, bet arī plānošanas līmenī, lai nodrošinātu, ka divpusējo attīstības sadarbību novirza uz tām partnervalstīm, kam tā visvairāk vajadzīga, tostarp nestabilām valstīm un valstīm ar augstu neaizsargātības līmeni un ierobežotu spēju piekļūt citiem attīstības atbalsta finansējuma avotiem. Savienībai būtu jāiesaistās jaunās partnerībās ar valstīm, kas tiek izslēgtas no divpusējām palīdzības programmām, it īpaši pamatojoties uz reģionālām un tematiskām programmām šajā instrumentā un citos Savienības ārējās darbības tematiskos finanšu instrumentos, īpaši Partnerības instrumentā sadarbībai ar trešām valstīm, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 234/2014⁽¹⁾ ("partnerības instruments")

(¹) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 234/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko izveido Partnerības instrumentu sadarbībai ar trešām valstīm (skatīt šā Oficiālā Vēstneša 77 lappusi).

- (16) Savienībai būtu jācenšas maksimāli efektīvi izmantot pieejamos resursus, lai optimizētu savas ārējās darbības ietekmi. Tas būtu jāpanāk ar visaptverošu pieeju katrai valstij, pamatojoties uz Savienības ārējās darbības instrumentu saskaņotību un papildināmību, kā arī veidojot sinerģijas starp šo instrumentu, citiem Savienības ārējās darbības finanšu instrumentiem un citām Savienības politikas jomām. To darot, būtu arī savstarpēji jāpastiprina programmas, kas izstrādātas saskaņā ar instrumentiem ārējās darbības finansēšanai. Mēģinot panākt Savienības ārējās darbības vispārēju saskaņotību saskaņā ar LES 21. pantu, Savienībai ir jānodrošina politikas attiecībā uz sadarbību attīstības jomā saskaņotība, kā tas ir prasīts LESD 208. pantā.
- (17) Ar šo regulu būtu jārada iespēja uzlabot saskaņu starp Savienības politikas jomām, vienlaikus ievērojot politikas saskaņotību attiecībā uz sadarbību attīstības jomā. Tai būtu jāveicina pilnīga pielāgošana partnervalstīm un reģioniem, ja iespējams, izmantojot par pamatu Savienības darbības plānošanai valsts attīstības plānus vai līdzīgus visaptverošus attīstības dokumentus, kas pieņemti ar attiecīgu valsts un reģionālu struktūru piedalīšanos. Tam arī būtu jānodrošina labāka koordinācija starp līdzekļu devējiem, īpaši starp Savienību un dalībvalstīm, izmantojot kopīgu plānošanu.
- (18) Globalizētā pasaulē par Savienības ārējās darbības daļu arvien vairāk kļūst dažādas Savienības iekšējās politikas jomas, piemēram, vide, klimata pārmaiņas, atjaunojamo energoresursu veicināšana, nodarbinātība (tostarp pienācīgas kvalitātes nodarbinātība visiem), dzimumu līdzietība, enerģija, ūdens, transports, veselība, izglītība, tiesiskums un drošība, kultūra, pētniecība un inovācija, informācijas sabiedrība, migrācija, lauksaimniecība un zivsaimniecība.
- (19) Stratēģijā gudrai, ilgtspējīgai un iekļaujošai izaugsmei, kas ietver izaugsmes modeļus, kas uzlabo sociālo, ekonomisko un teritoriālo kohēziju un dod nabadzīgākajiem iespēju palielināt savu ieguldījumu valsts labklājībā un pašiem šo labklājību izmantot, ir uzsvērta Savienības apņemšanās savā iekšējā un ārējā politikā veicināt gudru, ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, apvienojot ekonomikas, sociālo un vides pilāru.
- (20) Cīņa pret klimata pārmaiņām un vides aizsardzība ir starp svarīgākajiem uzdevumiem, kas jārisina Savienībai un jaunattīstības valstīm un kam steidzami vajadzīga valsts līmeņa un starptautiska darbība. Tāpēc ar šo regulu būtu jāveicina tas, ka tiek īstenots mērķis par vismaz 20 % no Savienības budžeta novirzīšanu zema oglekļa emisiju līmeņa un pret klimata pārmaiņām noturīgai sabiedrībai, un šajā regulā paredzētajai programmai "Vispārēji sabiedriskie labumi un problēmas" vismaz 25 % no sava finansējuma būtu jāizmanto, lai segtu ar klimata pārmaiņām un vidi saistītos izdevumus. Darbībām minētajās jomās pēc iespējas vajadzētu būt savstarpēji atbalstošām, lai stiprinātu to ietekmi.
- (21) Šai regulai būtu jānodrošina iespēja Savienībai sekmēt to, lai tiktu izpildīta Savienības kopīgā apņemšanās nodrošināt pastāvīgu atbalstu tautas attīstībai, lai uzlabotu cilvēku dzīvi. Lai to veicinātu, vismaz 25 % no programmas "Vispārēji sabiedriskie labumi un problēmas" finansējuma būtu jāizmanto minētajā attīstības jomā.
- (22) Vismaz 20 % no palīdzības saskaņā ar šo regulu būtu jāpiešķir sociālajiem pamatpakalpojumiem, īpašu uzmanību pievēršot veselībai un izglītībai, kā arī vidējai izglītībai, atzīstot, ka par normu ir jāuzskata zināma elastīguma pakāpe, piemēram, gadījumos, kas saistīti ar ārkārtas palīdzību. Dati par atbilstību šai prasībai būtu jāietver Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 236/2014 ⁽¹⁾ minētajā gada ziņojumā.
- (23) ANO Stambulas rīcības programmā "Vismazāk attīstītās valstis desmitgadē no 2011. līdz 2020. gadam", vismazāk attīstītās valstis ir apņēmušās valsts attīstības stratēģijās iekļaut tirdzniecības politiku un tirdzniecības spēju veidošanas politiku. Turklāt Pasaules Tirdzniecības organizācijas Astotajā ministru konferencē, kas notika Ženēvā 2011. gada 15.–17. decembrī, ministri vienojās arī pēc 2011. gada saglabāt palīdzību tirdzniecībai tādā līmenī, kas atbilst vismaz vidējam rādītājam laikposmā no 2006. līdz 2008. gadam. Šie centieni ir jāpapildina ar labāku un mērķtiecīgāku palīdzību tirdzniecībai un tirdzniecības veicināšanu.
- (24) Lai gan ar tematiskajām programmām būtu pirmām kārtām jāatbalsta jaunattīstības valstis, dažām saņēmējām valstīm, kā arī aizjūras zemēm un teritorijām (AZT), kuru iezīmes neatbilst prasībām, lai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas Attīstības palīdzības komiteja (ESAO/APK) tās uzskatītu par oficiālās attīstības palīdzības (OAP) saņēmējām, un uz kurām attiecas 1. panta 1. punkta b) apakšpunkts, arī vajadzētu būt tiesībām piedalīties tematiskajās programmās saskaņā ar šajā regulā paredzētajiem nosacījumiem.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 236/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko paredz kopīgus noteikumus un procedūras, lai īstenotu Savienības instrumentus ārējās darbības finansēšanai (skatīt šā Oficiālā Vēstneša 95 lappusi).

(25) Sīkas ziņas par sadarbības jomām un korekcijām finanšu piešķirumos pa ģeogrāfiskiem apgabaliem un sadarbības jomām ir nebūtiski šīs regulas elementi. Tāpēc Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu, lai atjauninātu šīs regulas pielikumu elementus, kuri nosaka sīkas ziņas par sadarbības jomām ģeogrāfiskās un tematiskās programmās un orientējošus finanšu piešķirumus pa ģeogrāfiskiem apgabaliem un sadarbības jomām. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī. Komisijai, sagatavojot un izstrādājot deleģētos aktus, būtu jānodrošina vienlaicīga, savlaicīga un atbilstīga attiecīgo dokumentu nosūtīšana Eiropas Parlamentam un Padomei.

(26) Lai nodrošinātu šīs regulas īstenošanas vienādus nosacījumus, īstenošanas pilnvaras būtu jāpiešķir Komisijai attiecībā uz stratēģijas dokumentiem un daudzgadu indikatīvajām programmām saskaņā ar šo regulu. Minētās pilnvaras būtu jāīsteno saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011⁽¹⁾.

(27) Ņemot vērā minēto īstenošanas aktu būtību, jo īpaši to politisko orientāciju un ietekmi uz budžetu, to pieņemšanai principā būtu jāizmanto pārbaudes procedūra, izņemot finansiāli maza apmēra pasākumu gadījumā.

(28) Ja pienācīgi pamatotos gadījumos, kad vajadzīga ātra Savienības reakcija, tas nepieciešams nenovēršamu steidzamu iemeslu dēļ, Komisijai būtu jāpieņem nekavējoties piemērojami īstenošanas akti.

(29) Kopīgi noteikumi un procedūras tam, lai īstenotu Savienības instrumentu ārējās darbības finansēšanai, ir paredzēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 236/2014.

(30) Eiropas Ārējās darbības dienesta organizatoriskā struktūra un darbība ir noteikta Padomes Lēmumā 2010/427/ES⁽²⁾,

(31) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs un to, ka darbības mēroga dēļ tos var labāk sasniegt Savienības līmenī,

Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar LES 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.

(32) Ar šo regulu visam tās piemērošanas laikam nosaka finansējumu, kas Eiropas Parlamentam un Padomei ir galvenais atskaites punkts ikgadējās budžeta procedūras laikā tādā nozīmē, kā to paredz Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2013. gada 2. decembra Iestāžu nolīguma par sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību⁽³⁾ 17. punkts.

(33) Ir lietderīgi šīs regulas piemērošanas periodu saskaņot ar to, kāds ir Padomes Regulai (ES, *Euratom*) Nr. 1311/2013⁽⁴⁾. Tāpēc šī regula būtu jāpieņem no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim,

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I SADAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Ar šo regulu izveido instrumentu ("attīstības sadarbības instruments" jeb "ASI"), no kura Savienība var finansēt:

a) ģeogrāfiskās programmas, kuru mērķis ir atbalstīt sadarbību attīstības jomā ar tām jaunattīstības valstīm, kas ir iekļautas ESAO/APK OAP saņēmēju sarakstā, izņemot:

i) valstis, kas ir Partnerattiecību nolīguma starp Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu grupas locekļiem, no vienas puses, un Eiropas Kopienas un tās dalībvalstīm, no otras puses, kas noslēgts 2000. gada 23. jūnijā Kotonū⁽⁵⁾, parakstītājas, izņemot Dienvidāfriku;

ii) valstis, kas ir tiesīgas saņemt Eiropas Attīstības fonda atbalstu;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/20115 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

⁽²⁾ Padomes Lēmums 2010/427/ES (2010. gada 26. jūlijs), ar ko nosaka Eiropas Ārējās darbības dienesta organizatorisko struktūru un darbību (OV L 201, 3.8.2010., 30. lpp.).

⁽³⁾ OVC 373, 20.12.2013., 1. lpp.

⁽⁴⁾ Padomes Regula (ES, *Euratom*) Nr. 1311/2013 (2013. gada 2. decembris), ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam (OV L 347, 20.12.2013., 884. lpp.).

⁽⁵⁾ OV L 317, 15.12.2000., 3. lpp.

- iii) valstis, kas ir tiesīgas saņemt Savienības finansējumu saskaņā ar Eiropas Kaimiņattiecību instrumentu, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 232/2014 ⁽¹⁾ ("Eiropas Kaimiņattiecību instruments");
 - iv) saņēmējus, kas ir tiesīgi saņemt Savienības finansējumu saskaņā ar Pirmspievienošanās instrumentu, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 231/2014 ⁽²⁾ ("Eiropas Pirmspievienošanās instruments").
- b) tematiskās programmas, kas paredzētas, lai pievērstos tādām jomām kā ar attīstību saistīti vispārēji sabiedriskie labumi un problēmas un lai atbalstītu pilsoniskās sabiedrības organizācijas un vietējās iestādes partnervalstīs, kas minētas šā punkta a) apakšpunktā, un valstīs, kuras ir tiesīgas saņemt Savienības finansējumu saskaņā ar instrumentiem, kas minēti šā punkta a) apakšpunkta i)–iii) punktā, kā arī valstīs un teritorijās, uz kurām attiecas Padomes Lēmums 2013/755/ES ⁽³⁾;
- c) Panāfrikas programmu, kas paredzēta, lai atbalstītu Āfrikas un Savienības stratēģisko partnerību, un tajā vēlāk izdarītus grozījumus un papildinājumus, ar mērķi aptvert pēc būtības starpreģionālas, kontinentālas vai pasaules mēroga darbības Āfrikā un sadarbībā ar Āfrikas valstīm.

2. Šajā regulā "reģions" ir ģeogrāfiska vienība, kas aptver vairāk nekā vienu jaunattīstības valsti.

3. Valstis un teritorijas, kuras minētas 1. punktā, turpmāk šajā regulā tiek sauktas par "partnervalstīm" vai "partnerreģioniem", kā tas konkrētā gadījumā paredzēts saskaņā ar to attiecīgo ģeogrāfisko, tematisko vai Panāfrikas programmu.

2. pants

Mērķi un atbilstības kritēriji

1. Atbilstoši Savienības ārējās darbības principiem un mērķiem un Eiropas Konsensam, kā arī tajos veiktajiem saskaņotajiem grozījumiem:

- a) saskaņā ar šo regulu īstenotās sadarbības galvenais mērķis ir nabadzības mazināšana un ilgtermiņā – izskaušana;
- b) atbilstoši a) apakšpunktā minētajam galvenajam mērķim sadarbība, ko īsteno saskaņā ar šo regulu, veicinās arī:
 - i) ilgtspējīgas ekonomiskās, sociālās un vides attīstības sekmēšanu, un

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 232/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko izveido Eiropas kaimiņattiecību instrumentu (skatīt šā Oficiālā Vēstneša 27 lappusi).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 231/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko izveido Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (IPA II) (skatīt šā Oficiālā Vēstneša 11 lappusi).

⁽³⁾ Padomes Lēmums 2013/755/EK (2013. gada 25. novembris) par aizjūras zemju un teritoriju asociāciju ar Eiropas Savienību ("Lēmums par aizjūras asociāciju") (OV L 344, 19.12.2013., 1. lpp.).

- ii) demokrātijas, tiesiskuma, labas pārvaldības, cilvēktiesību un attiecīgo starptautisko tiesību principu nostiprināšanu un atbalstīšanu.

Šā punkta pirmajā daļā minēto mērķu īstenošanu vērtē, izmantojot attiecīgus rādītājus, tostarp tautas attīstības rādītājus, jo īpaši pirmo TAM attiecībā uz a) apakšpunktu un no pirmā līdz astotajam TAM attiecībā uz b) apakšpunktu, un pēc 2015. gada – arī citus rādītājus, par kuriem starptautiskā līmenī vienojusies Savienība un dalībvalstis.

2. Ar sadarbību, ko īsteno saskaņā ar šo regulu, veicina to starptautisko saistību un mērķu īstenošanu attīstības jomā, kuriem Savienība ir piekritusi, jo īpaši Tūkstošgades attīstības mērķu (TAM) un laikposmam pēc 2015. gada izvirzīto jauno attīstības mērķu sasniegšanu.

3. Ģeogrāfisko programmu darbības izstrādā tā, lai tās atbilstu ESAO/APK noteiktajiem OAP kritērijiem.

Tematisko programmu un Panāfrikas programmu darbības izstrādā tā, lai tās atbilstu ESAO/APK noteiktajiem OAP kritērijiem, izņemot gadījumus, kad:

- a) darbība attiecas uz saņēmēju valsti vai teritoriju, kas neatbilst OAP saņēmējas valsts vai teritorijas statusam saskaņā ar ESAO/APK, vai
- b) ar darbību tiek īstenota globāla iniciatīva, Savienības politikas prioritāte vai Savienības starptautiskas saistības vai apņemšanās, kā minēts 6. panta 2. punkta b) un e) apakšpunktā, un darbībai nepiemīt iezīmes, kas atbilst OAP kritērijiem.

4. Neskarot 3. punkta a) apakšpunktu, vismaz 95 % no izdevumiem, kas paredzēti saskaņā ar tematiskajām programmām, un vismaz 90 % no izdevumiem, kas paredzēti saskaņā ar Panāfrikas programmu, atbilst ESAO/APK noteiktajiem OAP kritērijiem.

5. Darbības, uz kurām attiecas Padomes Regula (EK) Nr. 1257/96 ⁽⁴⁾ un kuras ir tiesīgas saņemt finansējumu saskaņā ar minēto regulu, principā nefinansē saskaņā ar šo regulu, izņemot gadījumus, kad ir jānodrošina sadarbības nepārtrauktība, proti, no krīzes sākuma līdz tiek panākti stabili, attīstībai piemēroti apstākļi. Tādos gadījumos īpašu uzmanību pievērš tam, lai tiktu nodrošināts, ka humānā palīdzība, rehabilitācija un attīstības palīdzība ir cieši saistītas.

⁽⁴⁾ Padomes Regula (EK) Nr. 1257/96 (1996. gada 20. jūnijs) par humāno palīdzību (OV L 163, 2.7.1996., 1. lpp.).

3. pants

Vispārīgi principi

1. Savienība cenšas veicināt, attīstīt un nostiprināt demokrātijas, tiesiskuma, cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanas principus, kas ir tās pamatā, risinot dialogu un sadarbojoties ar partnervalstīm un reģioniem.

2. Īstenojot šo regulu, attiecībā uz partnervalstīm īsteno diferencētu pieeju, lai nodrošinātu, ka tās saņem konkrētu, pielāgotu sadarbību, kuras pamatā ir to:

- a) vajadzības, pamatojoties uz tādiem kritērijiem kā iedzīvotāju skaits, ienākumi uz vienu iedzīvotāju, nabadzības apmērs, ienākumu sadalījums un tautas attīstības līmenis;
- b) spējas radīt finanšu līdzekļus un piekļūt tiem, un to absorbcijas spējas;
- c) saistības un darbības rezultāti, pamatojoties uz tādiem kritērijiem un rādītājiem kā politiskais, ekonomikas un sociālais progress, dzimumu līdztiesība, progress labas pārvaldības un cilvēktiesību jomā, kā arī palīdzības efektīva izmantošana, jo īpaši veids, kā valsts izmanto ierobežotos resursus attīstībai, sākot pati ar saviem resursiem; un
- d) Savienības attīstības palīdzības potenciālā ietekme uz partnervalstīm.

Līdzekļu piešķiršanā priekšroka tiek dota valstīm, kam tā visvairāk vajadzīga, īpaši vismazāk attīstītajām valstīm, valstīm ar zemiem ienākumiem un valstīm krīzes, pēckrīzes, nestabilā un viegli ietekmējamā situācijā.

Lai pamatotu analīzi un noteiktu valstis, kurām visvairāk vajadzīga palīdzība, var izmantot tādus kritērijus kā tautas attīstības indekss, ekonomikas ievainojamības indekss un citus atbilstīgus indeksus, tostarp lai izmērītu valstī pastāvošo nabadzību un nevienlīdzību.

3. Eiropas Konsensā noteiktos transversālos jautājumus iekļauj visās programmās. Attiecīgā gadījumā iekļauj arī ar konfliktu novēršanu, pienācīgas kvalitātes nodarbinātību un klimata pārmaiņām saistītus jautājumus.

Tiek uzskatīts, ka transversālie jautājumi, kas minēti pirmajā daļā, aptver turpmāk izklāstītos aspektus, kuriem, ja tas ir nepieciešams attiecīgajos apstākļos, pievērš īpašu uzmanību: nediskriminācija, pie minoritātēm piederošu personu tiesības, personu

ar invaliditāti tiesības, to personu tiesības, kuras slimo ar dzīvībai bīstamām slimībām, un citu neaizsargātu grupu tiesības, galvenās darba tiesības un sociālā iekļaušana, sieviešu emancipācija, tiesiskums, parlamentu un pilsoniskās sabiedrības spēju veidošana, dialoga, līdzdalības un izlīguma veicināšana, kā arī iestāžu veidošana, tostarp vietējā un reģionālā līmenī.

4. Īstenojot šo regulu, saskaņā ar LESD 208. pantu nodrošina politikas saskaņotību attīstībai un konsekvenci ar citām Savienības ārējās darbības jomām un citām attiecīgajām Savienības politikas jomām.

Šajā ziņā atbilstīgi šai regulai finansētu, tostarp Eiropas Investīciju bankas (EIB) pārvaldītu, pasākumu pamatā ir attīstības sadarbības politika, kas noteikta tādos instrumentos kā nolīgumi, deklarācijas un rīcības plāni, par kuriem vienojusies Savienība un attiecīgās partnervalstis un reģioni, kā arī attiecīgi Savienības lēmumi, konkrētas intereses, politikas prioritātes un stratēģijas.

5. Savienība un dalībvalstis cenšas regulāri un bieži apmainīties ar informāciju, tostarp ar citiem līdzekļu devējiem, kā arī veicināt līdzekļu devēju labāku koordināciju un papildināmību, tiecoties izstrādāt kopēju daudzgadu programmu, kuras pamatā ir nabadzības mazināšana partnervalstīs vai līdzvērtīgas attīstības stratēģijas. Tās var veikt kopīgas darbības, tostarp kopīgi analizēt šīs stratēģijas un attiecībā uz tām rast kopīgus risinājumus, nosakot prioritāras intervences jomas un darba sadali valstī, šim nolūkam veicot kopīgas līdzekļu devēju misijas un izmantojot līdzfinansēšanas mehānismus un deleģētas sadarbības nolīgumus.

6. Savienība veicina daudzpusīgu pieeju globālām problēmām un šajā ziņā sadarbojas ar dalībvalstīm. Attiecīgā gadījumā tā sekmē sadarbību ar starptautiskām organizācijām un struktūrām un citiem divpusējiem līdzekļu devējiem.

7. Savienības un dalībvalstu, no vienas puses, un partnervalstu, no otras puses, attiecību pamatā ir kopīgas vērtības – cilvēktiesības, demokrātija un tiesiskums, kā arī atbildības un savstarpējas pārskatatbildības princips, un ar tām šīs vērtības tiks veicinātas.

Turklāt attiecībās ar partnervalstīm vērā tiek ņemta to apņēmība un rezultāti, īstenojot starptautiskos nolīgumus un līgumattiecības ar Savienību.

8. Savienība veicina efektīvu sadarbību ar partnervalstīm un reģioniem saskaņā ar labāko starptautisko praksi. Tā, kad vien iespējams, pielāgo savu atbalstu partnervalstu vai reģionu to attīstības stratēģijām, reformu politikai un procedūrām un atbalsta demokrātisko atbildību, kā arī valstu iekšējo un savstarpējo pārskatatbildību. Tādēļ tā veicina:

- a) pārredzamu attīstības procesu, kuru vada un par kuru atbild partnervalsts vai reģions, tostarp vietējo īpašo zināšanu sekmēšanu;
- b) uz tiesībām balstītu pieeju, kas aptver visas cilvēktiesības – gan pilsoniskās un politiskās, gan ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības –, lai šīs regulas īstenošanā integrētu cilvēktiesību principus, palīdzētu partnervalstīm īstenot to starptautiskās saistības cilvēktiesību jomā un palīdzētu tiesību turētājiem – galveno uzmanību pievēršot trūcīgu un neaizsargātu iedzīvotāju grupām – izmantot savas tiesības;
- c) partnervalstu iedzīvotāju iespēju palielināšanu, iekļaujošas un uz līdzdalību balstītas pieejas attiecībā uz attīstību un plašu visu sabiedrības segmentu iesaisti attīstības procesā, kā arī valsts un reģionālā dialogā, tostarp politiskā dialogā. Īpašu uzmanību pievērš attiecīgajai parlamentu, vietējo iestāžu un pilsoniskās sabiedrības lomai, cita starpā attiecībā uz līdzdalību, pārraudzību un pārskatatbildību;
- d) efektīvu sadarbības kārtību un instrumentus, kā izklāstīts Regulas (ES) Nr. 236/2014 4. pantā saskaņā ar ESAO/APK paraugpraksi, tostarp inovatīvu instrumentu izmantošanu, piemēram, dotāciju un aizdevumu, kā arī citu riska dalīšanas mehānismu sapludināšanu atlasītās nozarēs un valstu un privātā sektora iesaisti, pienācīgi ņemot vērā jautājumus, kas saistīti ar parāda atmaksājāmību, šādu mehānismu skaitu un prasību sistemātiski veikt ietekmes novērtējumu saskaņā ar šīs regulas mērķiem, jo īpaši saistībā ar nabadzības mazināšanu.

Visas programmas, intervences pasākumus un sadarbības kārtību un instrumentus pielāgo konkrētiem katras partnervalsts vai reģiona apstākļiem, galveno uzmanību pievēršot uz plānošanu balstītām pieejām, paredzama palīdzības finansējuma īstenošanai, privāto līdzekļu piesaistei, tostarp no vietējā privātā sektora, vispārējai un nediskriminējošai piekļuvei pamatpakalpojumiem un valsts sistēmu izstrādei un izmantošanai;

- e) vietējo ieņēmumu mobilizāciju, pastiprinot partnervalstu fiskālo politiku, lai mazinātu nabadzību un atkarību no palīdzības;
- f) politikas un plānošanas ietekmes palielināšanu, izmantojot līdzekļu devēju darbību koordinēšanu, konsekvenci un saska-

ņošanu, lai radītu sinerģiju, izvairītos no pārklāšanās un dublēšanās, uzlabotu papildināmību un atbalstītu līdzekļu devēju iniciatīvas;

- g) koordināciju partnervalstīs un reģionos, izmantojot saskaņotas pamatnostādnes un paraugprakses principus koordinācijas un palīdzības efektivitātes jomā;
- h) uz rezultātiem balstītas pieejas attīstības jomā, tostarp izmantojot pārredzamas valsts līmeņa rezultātu sistēmas, kas vajadzības gadījumā balstās uz tādiem starptautiski saskaņotiem mērķiem un rādītājiem kā TAM, lai novērtētu un paziņotu rezultātus, tostarp attīstības palīdzības tiešos rezultātus, iznākumu un ietekmi.

9. Attiecīgā gadījumā Savienība atbalsta divpusējas, reģionālas un daudzpusējas sadarbības un dialoga īstenošanu, partnerattiecību nolīgumu attīstības dimensiju un trīspusēju sadarbību. Savienība arī veicina jaunattīstības valstu sadarbību.

10. Komisija informē Eiropas Parlamentu un regulāri ar to apmainās viedokļiem.

11. Komisija regulāri apmainās ar informāciju ar pilsonisko sabiedrību un vietējām iestādēm.

12. Savienība attīstības sadarbības darbībās atbilstīgā gadījumā balstās uz dalībvalstu reformu un pārejas pieredzi un gūtajām atziņām, kā arī tajās dalās.

13. Saskaņā ar šo regulu sniegto Savienības palīdzību neizmanto tam, lai finansētu ieroču vai municijas iepirkumu vai darbības, kurām ir militāri vai ar aizsardzību saistīti mērķi.

II SADAĻA

PROGRAMMAS

4. pants

Savienības palīdzības īstenošana

Savienības palīdzību īsteno atbilstīgi Regulai (ES) Nr. 236/2014, izmantojot:

- a) ģeogrāfiskās programmas;
- b) tematiskās programmas, ko veido:
 - i) programma "Vispārēji sabiedriskie labumi un problēmas";
 - ii) programma "Pilsoniskās sabiedrības organizācijas un pašvaldības"; un
- c) Panāfrikas programmas.

5. pants

Ģeogrāfiskās programmas

1. Savienības sadarbības darbības saskaņā ar šo pantu īsteno attiecībā uz valsts, reģionālām, starpreģionālām un kontinentālām darbībām.

2. Ģeogrāfiskā programma aptver sadarbību darbības attiecīgajās jomās:

a) reģionāli – ar 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā minētajām partnervalstīm, lai mazinātu izslēgšanas ietekmi tajās partnervalstīs, kurās vērojams augsts un aizvien pieaugošs nevienlīdzības līmenis, un

b) divpusēji

i) ar partnervalstīm, kuras ESAO/APK jaunattīstības valstu sarakstā nav apzīmētas kā valstis, kuru ienākumi pārsniedz vidējos vai kuru iekšzemes kopprodukts nepārsniedz 1 % no pasaules iekšzemes kopprodukta;

ii) izņēmuma gadījumos, tostarp gadījumos, kad paredzēts pakāpeniski samazināt attīstības palīdzību dotāciju veidā, divpusēji sadarboties var arī ar ierobežotu skaitu partnervalstu, ja tas ir pienācīgi pamatots saskaņā ar 3. panta 2. punktu. Pakāpenisku samazināšanu veic ciešā saziņā ar pārējiem līdzekļu devējiem. Minētās sadarbības pārtraukšanu attiecīgā gadījumā papildina politiskais dialogs ar attiecīgajām valstīm, koncentrējot uzmanību uz nabadzīgāko un neaizsargātāko iedzīvotāju grupu vajadzībām.

3. Lai sasniegtu 2. pantā paredzētos mērķus, ģeogrāfiskās programmas izstrādā no tām sadarbības jomām, kas iekļautas Eiropas Konsensā attīstības jomā un vēlāk tajā izdarītajos saskaņotajos grozījumos, kā arī no turpmāk minētajām sadarbības jomām:

a) Cilvēktiesības, demokrātija un laba pārvaldība:

- i) cilvēktiesības, demokrātija un tiesiskums;
- ii) dzimumu līdztiesība, sieviešu emancipācija un iespēju vienlīdzība;
- iii) publiskā sektora pārvaldība centrālā un vietējā līmenī;
- iv) nodokļu politika un administrēšana;
- v) cīņa pret korupciju;
- vi) pilsoniskā sabiedrība un vietējās iestādes;
- vii) bērnu tiesību veicināšana un aizsardzība.

b) Ilgtspējīga un iekļaujoša izaugsme tautas attīstībai:

- i) veselība, izglītība, sociālā aizsardzība, nodarbinātība un kultūra;
- ii) uzņēmējdarbības vide, reģionālā integrācija un pasaules tirgi;
- iii) ilgtspējīga lauksaimniecība; pārtikas un uztura nodrošinājums;
- iv) ilgtspējīga enerģija;
- v) dabas resursu, tostarp zemes, meža un ūdens resursu, apsaimniekošana;
- vi) klimata pārmaiņas un vide.

c) Citas attīstībai svarīgas jomas:

- i) migrācija un patvērumš;
- ii) humānās palīdzības un attīstības sadarbības sasaiste;
- iii) izturētspēja un katastrofu riska mazināšana;
- iv) attīstība un drošība, tostarp konfliktu novēršana.

4. Sīkāka informācija par 3. punktā minētajām sadarbības jomām ir izklāstīta I pielikumā.

5. Katrā divpusējā programmā Savienība palīdzību principā koncentrē uz ne vairāk kā trim jomām, par kurām, kad vien ir iespējams, jāvienojas ar attiecīgo partnervalsti.

6. pants

Tematiskās programmas

1. Darbības, kas tiek veiktas, izmantojot tematiskās programmas, sniedz pievienoto vērtību darbībām, kuras finansē saskaņā ar ģeogrāfiskajām programmām, papildina tās un ir ar tām saskaņotas.

2. Tematisko darbību plānošanai piemēro vismaz vienu no šiem nosacījumiem:

a) šajā regulā paredzētos Savienības politikas mērķus nevar atbilstoši vai efektīvi īstenot, izmantojot ģeogrāfiskās programmas, tostarp – attiecīgā gadījumā –, ja nav ģeogrāfiskās programmas vai arī tā ir atlikta, vai arī ja par darbību nepastāv vienošanās ar attiecīgo partnervalsti;

b) darbības ir vērstas uz globālām iniciatīvām, ar kurām atbalsta starptautiski saskaņotus attīstības mērķus vai vispārējus sabiedriskos labumus un risina problēmas;

- c) darbības aptver vairākus reģionus, vairākas valstis un/vai tās ir transversālas;
- d) ar darbībām tiek īstenoti inovatīvi politikas virzieni vai iniciatīvas, kuru mērķis ir noteikt virzību turpmākām darbībām;
- e) darbības atspoguļo Savienības politikas prioritāti vai Savienības starptautiskas saistības vai apņemšanos, kura attiecas uz attīstības sadarbības jomu.

3. Ja vien šajā regulā nav īpaši noteikts citādi, tematiskās darbības sniedz tiešu labumu valstīm vai teritorijām, kuras norādītas 1. panta 1. punkta b) apakšpunktā, un tās veic minētajās valstīs vai teritorijās. Šīs darbības var veikt ārpus minētajām valstīm vai teritorijām gadījumos, kad tas ir visefektīvākais veids, kā sasniegt attiecīgās programmas mērķus.

7. pants

Vispārēji sabiedriskie labumi un problēmas

1. Savienības palīdzības mērķis saskaņā ar programmu "Vispārēji sabiedriskie labumi un problēmas" ir atbalstīt darbības, kas izriet no tādām jomām kā:

- a) vide un klimata pārmaiņas;
- b) ilgtspējīga enerģija;
- c) tautas attīstība, tostarp pienācīgas kvalitātes nodarbinātība, sociālais taisnīgums un kultūra;
- d) pārtikas un uztura nodrošinājums un ilgtspējīga lauksaimniecība; un
- e) migrācija un patvērumš.

2. Sīkāki paskaidrojumi par 1. punktā minētajām sadarbības jomām ir izklāstīti II pielikuma A daļā.

8. pants

Pilsoniskās sabiedrības organizācijas un vietējās iestādes

1. Savienības palīdzības mērķis saskaņā ar programmu "Pilsoniskās sabiedrības organizācijas un vietējās iestādes" ir stiprināt pilsoniskās sabiedrības organizācijas un vietējās iestādes partnervalstīs un – šajā regulā norādītajos gadījumos – Savienībā un saņēmējos, kuriem ir ar Regulu (ES) Nr. 231/2014 piešķirtās tiesības.

Pilsoniskās sabiedrības organizācijas un vietējās iestādes ir tās, kas pārsvarā īsteno finansējamās darbības. Attiecīgos gadījumos un ar mērķi nodrošināt darbību efektivitāti, tās var īstenot citi dalībnieki, kas rīkojas attiecīgo pilsoniskās sabiedrības organizāciju un vietējo iestāžu labā.

2. Sīkāki paskaidrojumi par šajā pantā minētajām sadarbības jomām ir izklāstīti II pielikuma B daļā.

9. pants

Panāfrikas programma

1. Savienības palīdzības mērķis saskaņā ar programmu "Panāfrikas programma" ir atbalstīt stratēģisko partnerību starp Āfriku un Savienību un grozījumus un papildinājumus, kas tajā vēlāk izdarīti, ar mērķi aptvert starpreģionālas, kontinentālas vai pasaules mēroga darbības Āfrikā un sadarbībā ar Āfrikas valstīm.

2. Panāfrikas programma ir saskaņota ar citām šajā regulā paredzētajām programmām, kā arī citiem Savienības ārējās darbības finansēšanas instrumentiem, it īpaši Eiropas Attīstības fondu un Eiropas Kaimiņattiecību instrumentu, un papildina tos.

3. Sīkāki paskaidrojumi par šajā pantā minētajām sadarbības jomām ir izklāstīti III pielikumā.

III SADAĻA

PLĀNOŠANA UN FINANSĒJUMA PIEŠKIRŠANA

10. pants

Vispārīga sistēma

1. Ģeogrāfisko programmu daudzgadu indikatīvās programmas partnervalstīm un reģioniem izstrādā, pamatojoties uz stratēģijas dokumentu, kā paredzēts 11. pantā.

Tematiskajām programmām daudzgadu indikatīvās programmas izstrādā, kā paredzēts 13. pantā.

Panāfrikas daudzgadu indikatīvo programmu izstrādā, kā paredzēts 14. pantā.

2. Komisija pieņem īstenošanas pasākumus, kas minēti Regulas (ES) Nr. 236/2014 2. pantā, pamatojoties uz plānošanas dokumentiem, kas minēti šīs regulas 11., 13. un 14. pantā.

3. Savienības atbalstu var sniegt arī kā pasākumus, kas nav ietverti šīs regulas 11., 13. un 14. pantā minētajos plānošanas dokumentos, kā paredzēts Regulas (ES) Nr. 236/2014 2. pantā.

4. Gan plānošanas procesa sākumposmā, gan visā tā gaitā Savienība un dalībvalstis savstarpēji apspriežas, lai sekmētu sadarbības pasākumu saskaņotību, papildināmību un konsekventi. Šīs apspriešanās rezultātā var notikt Savienības un dalībvalstu kopīga plānošana. Savienība apspriežas arī ar citiem līdzekļu devējiem un attīstības dalībniekiem, tostarp ar pilsoniskās sabiedrības, vietējo iestāžu un citu īstenošanas struktūru pārstāvjiem. Par to informē Eiropas Parlamentu.

5. Veicot šajā regulā noteikto plānošanu, pienācīgu uzmanību pievērš cilvēktiesībām un demokrātijai partnervalstīs.

6. Šajā regulā paredzēto finansējumu var atstāt nepiešķirtu, lai nodrošinātu piemērotu Savienības reakciju neparedzētu apstākļu gadījumos, jo īpaši nestabilās, krīžu un pēckrīžu situācijās, un lai ar partnervalstīm varētu sinhronizēt stratēģiskos ciklus un varētu pielāgot indikatīvos finanšu piešķirumus, ņemot vērā pārskatīšanas, kas veiktas saskaņā ar 11. panta 6. punktu, 13. panta 3. punktu un 14. panta 3. punktu. Attiecībā uz tā turpmāko piešķiršanu vai pārdalījumu saskaņā ar 15. pantā noteiktajām procedūrām, par šā finansējuma izmantošanu lemj vēlāk saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 236/2014.

Katra programmas veida līmenī nepiešķirtā finansējuma daļa nepārsniedz 5 %, izņemot, ja mērķis ir panākt sinhronizēšanu un ja tas ir paredzēts valstīm, kas minētas 12. panta 1. punktā.

7. Neskarot 2. panta 3. punktu, Komisija var iekļaut īpašu finanšu piešķirumu, lai palīdzētu partnervalstīm un reģioniem stiprināt savu sadarbību ar kaimiņos esošajiem Savienības tālākajiem reģioniem.

8. Veicot jebkādu plānošanu vai programmu pārskatīšanu pēc Regulas (ES) Nr. 236/2014 17. pantā minētā starpposma pārskatīšanas ziņojuma publicēšanas, ņem vērā minētajā ziņojumā izklāstītos rezultātus, atzinumus un secinājumus.

11. pants

Plānošanas dokumenti ģeogrāfiskajām programmām

1. Visu šajā pantā noteikto plānošanas dokumentu sagatavošana un īstenošana, un pārskatīšana atbilst politikas saskaņotības attīstībai principiem un palīdzības efektivitātes principiem, proti, demokrātiskai atbildībai, partnerībai, koordinācijai, saskaņošanai, pielāgošanai partnervalsts vai reģionālajām sistēmām, pārredzamībai, savstarpējai pārskatatbildībai un virzībai uz rezultātiem, kā paredzēts 3. panta 4.–8. punktā. Ja iespējams, plānošanas laikposmu saskaņo ar partnervalstu stratēģijas cikliem.

Ģeogrāfisko programmu plānošanas dokumenti, tostarp kopīgās plānošanas dokumenti, pēc iespējas tiek balstīti uz dialogu starp Savienību, dalībvalstīm un partnervalsti vai reģionu, tostarp valstu un reģionālajiem parlamentiem, un tajā iesaista pilsonisko sabiedrību un vietējās iestādes, un citas personas, lai pastiprinātu

to atbildību par procesu un tās mudinātu atbalstīt valstu attīstības stratēģijas, jo īpaši stratēģijas, kas paredzētas nabadzības mazināšanai.

2. Stratēģijas dokumentus izstrādā Savienība priekš attiecīgās partnervalsts vai reģiona, lai nodrošinātu saskaņotu regulējumu attīstības sadarbībai starp Savienību un minēto partnervalsti vai reģionu atbilstīgi vispārējam pamatmērķim un darbības jomai, mērķiem, principiem un politikas noteikumiem, kas izklāstīti šajā regulā.

3. Stratēģijas dokuments nav vajadzīgs:

a) valstīm, kurās ir valsts attīstības stratēģija, kas izstrādāta kā valsts attīstības plāns, vai līdzīgs attīstības dokuments, kuru kā attiecīgās daudzgadu indikatīvās programmas pamatu ir apstiprinājusi Komisija, laikā, kad pieņemts minētais dokuments;

b) valstīm vai reģioniem, attiecībā uz kuriem ir izstrādāts kopējs pamatdokuments, kurā izklāstīta vispusīga Savienības stratēģija, tostarp atsevišķa sadaļa par attīstības politiku;

c) valstīm vai reģioniem, par kuru kopīgu daudzgadu plānošanas dokumentu ir vienojušies Savienība un tās dalībvalstis;

d) reģioniem, kam ir ar Savienības kopīgi saskaņota stratēģija;

e) valstīm, kurās Savienība ir iecerējusi savu stratēģiju sinhronizēt ar jauno valsts ciklu, kas sākas pirms 2017. gada 1. janvāra; šādos gadījumos Savienības rīcību attiecībā uz šo valsti izklāsta daudzgadu indikatīvajā programmā, kas paredzēta starpposmam no 2014. gada 1. janvāra līdz jaunā valsts cikla sākumam.

f) valstīm un reģioniem, kuri saskaņā ar šo regulu saņem Savienības finansējuma piešķirumu, kas nepārsniedz EUR 50 000 000 laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam;

Gadījumos, kas minēti otrās daļas b) un f) apakšpunktos, attiecīgās valsts vai reģiona daudzgadu indikatīvajā programmā iekļauj Savienības attīstības stratēģiju valstij vai attiecīgajam reģionam.

4. Stratēģijas dokumentus pārskata starpposmā vai vajadzības gadījumā *ad hoc* veidā saskaņā ar principiem un procedūrām, kas paredzētas partnerības un sadarbības nolīgumos, kas noslēgti ar attiecīgo partnervalsti vai reģionu.

5. Daudzgaļu indikatīvās programmas ģeogrāfiskajām programmām izstrādā katrai valstij vai reģionam, kas saņem indikatīvu Savienības līdzekļu finanšu piešķirumu saskaņā ar šo regulu. Izņemot valstis vai reģionus, kuri minēti 3. punkta pirmās daļas d) apakšpunktā, šos dokumentus izstrādā, pamatojoties uz 3. punktā minētajiem stratēģijas dokumentiem vai līdzvērtīgiem dokumentiem.

Šā panta 3. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā paredzētais kopīgais daudzgaļu plānošanas dokuments, ja tas atbilst šajā punktā noteiktajiem principiem un nosacījumiem, tostarp indikatīvam finansējuma piešķirumam, un 15. pantā paredzētajām procedūrām, šīs regulas kontekstā var aizstāt daudzgaļu indikatīvu programmu.

Daudzgaļu indikatīvajās programmās ģeogrāfiskajām programmām nosaka prioritārās jomas, kas izvēlētas Savienības finansējumam, konkrētus mērķus, paredzamos rezultātus, skaidrus, konkrētus un pārredzamus darbības rezultātu rādītājus, indikatīvos finanšu piešķirumus gan kopumā, gan katrai prioritārajai jomai un, attiecīgā gadījumā, palīdzības sniegšanas kārtību.

Komisija pieņem daudzgaļu indikatīvos finanšu piešķirumus katrai ģeogrāfiskajai programmai saskaņā ar šīs regulas vispārīgajiem principiem, pamatojoties uz 3. panta 2. punktā paredzētajiem kritērijiem un, līdzās dažādu programmu īpatnībām, ņemot vērā konkrētas grūtības, ar ko saskaras valstis vai reģioni, kuri ir krīzes, viegli ietekmējamā, nestabilā, vai konflikta situācijā vai kuros pastāv katastrofas risks.

Vajadzības gadījumā finanšu piešķirumus var norādīt kā diapazonu un/vai daļu no finansējuma var saglabāt nepiešķirtu. Laikposmam pēc 2014.–2020. gada nevar paredzēt nekādus indikatīvus finanšu piešķirumus, ja vien uz tiem konkrēti neatiecas resursu pieejamība pēc šī laikposma.

Daudzgaļu indikatīvās programmas ģeogrāfiskajām programmām var nepieciešamības gadījumā pārskatīt, tostarp, lai nodrošinātu efektīvu īstenošanu, ņemot vērā to pamatā esošā stratēģijas dokumenta starpposma vai *ad hoc* pārskatus.

Indikatīvos finanšu piešķirumus, prioritātes, konkrētus mērķus, paredzamos rezultātus, darbības rezultātu rādītājus un, attiecīgajos gadījumos, palīdzības sniegšanas kārtību, arī var pielāgot pēc pārskatīšanas, īpaši krīzes vai pēckrīzes situācijā.

Šādi pārskatīšanai būtu jāaptver gan vajadzības, gan apņemšanās un panākumi attiecībā uz attīstības jomā saskaņotajiem mērķiem, tostarp tiem, kas attiecas uz cilvēktiesībām, demokrātiju, tiesiskumu un labu pārvaldību.

6. Komisija ziņo par kopīgu plānošanu ar dalībvalstīm Regulas (ES) Nr. 236/2014 13. pantā minētajā starpposma ziņojumā un iekļauj ieteikumus tajos gadījumos, kad kopīga plānošana nav tikusi pilnībā īstenota.

12. pants

Plānošana valstīm un reģioniem krīzes, pēckrīzes vai nestabilā situācijā

1. Izstrādājot plānošanas dokumentus valstīm un reģioniem krīzes, pēckrīzes vai nestabilās situācijās vai dabas katastrofas riska gadījumā, pienācīgi ņem vērā neaizsargātību, īpašas vajadzības un attiecīgo valstu vai reģionu apstākļus.

Pienācīga uzmanība būtu jāpievērš konflikta novēršanai, valsts un miera veidošanai, pēckonflikta izglumam un atjaunošanas pasākumiem, kā arī sieviešu lomai un bērnu tiesībām šajos procesos.

Ja partnervalstis vai reģioni ir tieši iesaistīti krīzes, pēckrīzes vai nestabilā situācijā, vai tos ietekmē krīzes, pēckrīzes vai nestabila situācija, īpašu uzsvāru liek uz visu attiecīgo dalībnieku palīdzības, rehabilitācijas un attīstības darbību koordinēšanas uzlabošanu, lai sekmētu pāreju no ārkārtas situācijas uz attīstības posmu.

Programmu dokumentos valstīm un reģioniem nestabilā situācijā vai valstīm un reģioniem, kur regulāri notiek dabas katastrofas, paredz sagatavotību katastrofām un to novēršanu, kā arī šādu katastrofu seku pārvarēšanu, un risina jautājumu saistībā ar neaizsargātību pret satricinājumiem, un stiprina izturību.

2. Pienācīgi pamatotu, nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ, piemēram, krīzes situācijā vai ja tiek tieši apdraudēta demokrātija, tiesiskums, cilvēktiesības vai pamatbrīvības, Komisija var pieņemt nekavējoties piemērojamus īstenošanas aktus saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 236/2014 16. panta 4. punktā paredzēto procedūru, lai izdarītu labojumus stratēģijas dokumentos un daudzgaļu indikatīvajās programmās, kas minētas šīs regulas 11. pantā

Šāda pārskatīšana var ietvert konkrētas un pielāgotas stratēģijas, lai nodrošinātu pāreju uz ilgtermiņa sadarbību un attīstību, veicinot labāku koordinēšanu un pāreju starp humānās un attīstības politikas instrumentiem.

13. pants

Plānošanas dokumenti tematiskajām programmām

1. Tematisko programmu daudzgadu indikatīvajās programmās nosaka Savienības stratēģiju attiecīgajam tematam, savukārt saistībā ar programmu "Vispārēji sabiedriskie labumi un problēmas" par katru sadarbības jomu nosaka Savienības finansējumam atlasītās prioritātes, konkrētus mērķus, paredzamos rezultātus, skaidrus, konkrētus un pārredzamus darbības rezultātu rādītājus, starptautisko situāciju un galveno partneru darbības un, attiecīgā gadījumā, palīdzības sniegšanas kārtību.

Vajadzības gadījumā paredz līdzekļus un intervences prioritātes līdzdalībai globālās iniciatīvās.

Daudzgadu indikatīvajās programmas tematiskajām programmām papildina ģeogrāfiskās programmas un atbilst stratēģijas dokumentiem, kas minēti 11. panta 2. punktā.

2. Daudzgadu indikatīvajās programmās tematiskajām programmām paredz indikatīvo finanšu piešķirumu gan kopumā, gan katrai sadarbības jomai un katrai prioritātei. Vajadzības gadījumā šo piešķirumu var norādīt kā diapazonu un/vai daļu no finansējuma var saglabāt nepiešķirtu.

Daudzgadu indikatīvajās programmas tematiskajām programmām pārskata, ja tas ir vajadzīgs to efektīvai īstenošanai, ņemot vērā starpposma vai *ad hoc* pārskatus.

Indikatīvos finanšu piešķirumus, prioritātes, konkrētos mērķus, paredzamos rezultātus, darbības rezultātu rādītājus un attiecīgos gadījumos palīdzības sniegšanas kārtību, var pielāgot arī pēc pārskatīšanas.

14. pants

Plānošanas dokumenti Panāfrikas programmai

1. Plānošanas dokumentu Panāfrikas programmai sagatavošanā, īstenošanā un pārskatīšanā ievēro 3. panta 4.–8. punktā noteiktos palīdzības efektivitātes principus.

Plānošanas dokumenti Panāfrikas programmai balstās uz dialogu, iesaistot visas attiecīgās ieinteresētās personas, tādas kā Panāfrikas parlamentu.

2. Panāfrikas programmas daudzgadu indikatīvajā programmā nosaka finansēšanai izraudzītās prioritātes, konkrētus mērķus, paredzamos rezultātus, skaidrus, konkrētus un pārredzamus darbības rezultātu rādītājus un, attiecīgajā gadījumā, palīdzības sniegšanas kārtību.

Daudzgadu indikatīvajās programmas Panāfrikas programmai ir saskaņā ar šajā regulā paredzētajām ģeogrāfiskajām un tematiskajām programmām Panāfrikas programmai.

3. Daudzgadu indikatīvajā programmā Panāfrikas programmai paredz indikatīvos finanšu piešķirumus gan kopumā, gan katrai darbības jomai un katrai prioritātei. Attiecīgajā gadījumā finanšu piešķirumu var norādīt diapazona veidā.

Vajadzības gadījumā daudzgadu indikatīvo programmu Panāfrikas programmai var pārskatīt, lai reaģētu uz neparedzētām problēmām vai ar īstenošanu saistītām problēmām, un lai ņemtu vērā stratēģiskās partnerības jebkāda veida pārskatīšanu.

15. pants

Stratēģijas dokumentu apstiprināšana un daudzgadu indikatīvo programmu pieņemšana

1. Komisija ar īstenošanas aktiem apstiprina stratēģijas dokumentus, kas minēti 11. pantā, un pieņem daudzgadu indikatīvajās programmas, kas minētas 11., 13. un 14. pantā. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta Regulas (ES) Nr. 236/2014 16. panta 3. punktā. Minēto procedūru piemēro arī pārskatīšanām, ar kurām var ievērojami grozīt stratēģiju vai tās plānošanu.

2. Pienācīgi pamatotu, nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ, piemēram, krīzes vai tūlītēju draudu demokrātijai, tiesiskumam, civiltiesībām vai pamattiesībām gadījumā, Komisija var pārskatīt šīs regulas 11. pantā minētos stratēģijas dokumentus un šīs regulas 11., 13. un 14. pantā minētās daudzgadu indikatīvajās programmas saskaņā ar procedūru, kas minēta Regulas (ES) Nr. 236/2014 16. panta 4. punktā.

IV SADAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

16. pants

Tādas trešās valsts līdzdalība, kura saskaņā ar šo regulu nav tiesīga saņemt atbalstu

Pienācīgi pamatotos izņēmuma gadījumos un neskarot šīs regulas 2. panta 3. punktu, lai nodrošinātu Savienības finansējuma saskaņotību un efektivitāti vai veicinātu reģionālo un starpreģionālo sadarbību, Komisija daudzgadu indikatīvajās programmās saskaņā ar šīs regulas 15. pantu vai attiecīgajos īstenošanas aktos saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 236/2014 2. pantu var pieņemt lēmumu darbību atbilstību paplašināt, iekļaujot valstis un teritorijas, kas citādi nebūtu tiesīgas saņemt finansējumu saskaņā ar šīs regulas 1. pantu, ja īstenojamai darbībai ir globāls, reģionāls, starpreģionāls vai pārrobežu raksturs.

17. pants

Pilnvaru deleģēšana Komisijai

1. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 18. pantu, lai grozītu:

- a) sīku informāciju par sadarbības jomām, kas minētas:
- i) 5. panta 3. punktā – kā izklāstīts I pielikuma A un B daļā;
 - ii) 7. panta 2. punktā – kā izklāstīts II pielikuma A daļā;
 - iii) 8. panta 2. punktā – kā izklāstīts II pielikuma B daļā;
 - iv) 9. panta 3. punktā – kā izklāstīts III pielikumā, jo īpaši veicot turpmākus pasākumus pēc Āfrikas un ES samitiem;
- b) indikatīvos finanšu piešķirumus, kas paredzēti saskaņā ar ģeogrāfiskajām programmām un saskaņā ar tematisko programmu “Vispārēji sabiedriskie labumi un problēmas” un kas izklāstīti IV pielikumā. Grozījumu rezultātā sākotnējās summas samazinājums nav lielāks par 5 %, izņemot IV pielikuma 1. punkta b) apakšpunktā paredzētos piešķirumus.

2. Konkrēti, pēc starpposma pārskatīšanas ziņojuma publicēšanas, kā minēts Regulas (ES) Nr. 236/2014 17. pantā, un pamatojoties uz minētajā ziņojumā iekļautajiem ieteikumiem, Komisija līdz 2018. gada 31. martam pieņem šā panta 1. punktā minētos deleģētos aktus, ar ko groza šā panta 1. punktā uzskaitītos elementus.

18. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus piešķir Komisijai saskaņā ar šajā pantā noteiktajiem noteikumiem.

2. Pilnvaras pieņemt 17. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz šīs regulas spēkā esamības laiku.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 17. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Tiklīdz tā pieņem deleģētu aktu, Komisija par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

5. Saskaņā ar 17. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

19. pants

Komiteja

1. Komisijai palīdz komiteja (“ASI komiteja”). Šī komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. EIB novērotājs piedalās ASI komitejas darbā, kad tiek izskatīti ar EIB saistīti jautājumi.

20. pants

Finansējums

1. Finansējums šīs regulas īstenošanai laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam ir EUR 19 661 639 000.

Lēmumu par gada apropriācijām pieņem Eiropas Parlaments un Padome, ievērojot daudzgadu finanšu shēmā noteiktos ierobežojumus.

2. Indikatīvās summas, ko piešķir katrai 5.–9. pantā minētajai programmai laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam, ir noteiktas IV pielikumā.

3. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1288/2013⁽¹⁾ 18. panta 4. punktu indikatīvu naudas līdzekļu summu EUR 1680 000 000 apmērā no dažādiem instrumentiem ārējās darbības finansēšanai Instrumenta sadarbībai attīstības jomā, Eiropas Kaimiņattiecību instrumenta, Partnerības instrumenta un Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta) piešķir mobilitātes veicināšanai mācību nolūkos uz un no partnervalstīm Regulas (ES) Nr. 1288/2013 izpratnē un sadarbībai un politikas dialogam ar minēto valstu iestādēm, institūcijām un organizācijām.

Uz minētā finansējuma izmantošanu attiecas Regula (ES) Nr. 1288/2013.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1288/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Savienības programmu izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomā “Erasmus+” un atceļ Lēmumus Nr. 1719/2006/EK, Nr. 1720/2006/EK un Nr. 1298/2008/EK (OV L 347, 20.12.2013., 50. lpp.).

Finansējums tiek darīts pieejams, pamatojoties uz diviem daudzgadu piešķirumiem, kuri aptver attiecīgi pirmos četrus un atlikušos trīs gadus. Šis finansējuma piešķirums tiek atspoguļots šajā regulā paredzētajās daudzgadu indikatīvajās programmās atbilstīgi konkrēto valstu apzinātajām vajadzībām un prioritātēm. Ietekmīgu neparedzētu apstākļu vai būtisku politisku pārmaiņu gadījumā minētos piešķirumus var pārskatīt atbilstīgi Savienības ārējās darbības prioritātēm.

4. Saskaņā ar šo regulu piešķirtais finansējums 3. punktā minētajām darbībām kopumā nepārsniedz EUR 707 000 000. Finansējumu iegūst no ģeogrāfiskajām programmām paredzētajiem finanšu piešķirumiem un norāda sagaidāmo reģionālo sadalījumu un darbību veidus. Finansējumu, kas piešķirts saskaņā ar šo regulu un kas paredzēts Regulā (ES) Nr. 1288/2013 ietvertu darbību finansēšanai, izmanto darbībām partnervalstu interesēs, uz kurām attiecas šī regula, īpašu uzmanību pievēršot nabadzīgākajām valstīm. Tajos studentu un personāla mobilitātes pasākumos, kurus finansē, izmantojot piešķirumu no šīs regulas, īpašu uzmanību pievērš jomām, kas ir svarīgas jaunattīstības valstu iekļaujošai un ilgtspējīgai attīstībai.

5. Komisija ikgadējā ziņojumā par šīs regulas īstenošanu, kas paredzēts Regulas (ES) Nr. 236/2014 13. pantā iekļauj sarakstu ar visām šī panta 3. punktā minētajām darbībām, kurām finansējums saņemts saskaņā ar šo regulu, ieskaitot šo darbību atbilstību mērķiem un principiem, kas izklāstīti šīs regulas 2. un 3. pantā.

21. pants

Eiropas Ārējās darbības dienests

Šo regulu piemēro saskaņā ar Lēmumu 2010/427/ES.

22. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2014. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 31. decembrim.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2014. gada 11. marts

Eiropas Parlamenta vārdā –

Priekšsēdētājs

M. SCHULZ

Padomes vārdā –

Priekšsēdētājs

D. KOURKOULAS

I PIELIKUMS

SADARBĪBAS JOMAS SASKAŅĀ AR ĢEOGRĀFISKAJĀM PROGRAMMĀM

A. KOPIĢAS SADARBĪBAS JOMAS SASKAŅĀ AR ĢEOGRĀFISKAJĀM PROGRAMMĀM

Ģeogrāfiskās programmas izstrādā no turpmāk noteiktajām sadarbības jomām, kas nebūtu jāpielīdzina nozarēm. Prioritātes noteiks saskaņā ar starptautiskajām saistībām, ko Savienība ir uzņēmusies attīstības politikas jomā, jo īpaši saskaņā ar TAM un starptautiski saskaņotiem jauniem attīstības mērķiem laikam pēc 2015. gada, ar ko groza vai aizstāj TAM, un pamatojoties uz politikas dialogu ar ikvienu partnervalsti vai reģionu, kas ir tiesīgs saņemt finansējumu.

I **Cilvēktiesības, demokrātija un laba pārvaldība**

a) Cilvēktiesības, demokrātija un tiesiskums

- i) atbalstīt demokratizāciju un stiprināt demokrātiskas iestādes, tostarp parlamentu nozīmi;
- ii) stiprināt tiesiskumu, stiprināt tiesu un aizsardzības sistēmu neatkarību un gādāt par to, lai ikvienam būtu nodrošināta netraucēta un vienlīdzīga tiesu iestāžu pieejamība;
- iii) atbalstīt iestāžu pārredzamu un atbildīgu darbību un decentralizāciju; veicināt valsts ietvaros risinātu kopīgu sociālu dialogu un citus dialogus par pārvaldību un cilvēktiesībām;
- iv) veicināt plašsaziņas līdzekļu, tostarp modernu saziņas līdzekļu, brīvību;
- v) veicināt politisko plurālismu, aizsargāt pilsoniskās, kultūras, ekonomiskās, politiskās un sociālās tiesības un aizsargāt personas, kas pārstāv minoritātes un visneaizsargātākās iedzīvotāju grupas;
- vi) atbalstīt cīņu pret jebkāda veida diskrimināciju un diskriminējošu praksi, tostarp diskrimināciju rases vai etniskās izcelsmes, kastas, reliģijas vai pārliecības, dzimuma, dzimumidentitātes vai seksuālās orientācijas, sociālās piederības, invaliditātes, veselības stāvokļa vai vecuma dēļ;
- vii) veicināt iedzīvotāju reģistrāciju, jo īpaši dzimušo un mirušo reģistrāciju;

b) dzimumu līdztiesība, sieviešu emancipācija un iespēju vienlīdzība

- i) veicināt dzimumu līdztiesību un taisnīgumu;
- ii) aizsargāt sieviešu un meiteņu tiesības, cita starpā veicot pasākumus pret bērnu laulībām un citu kaitējošu tradicionālu praksi, piemēram, pret sieviešu dzimumorgānu kropļošanu, un pret jebkāda veida vardarbību pret sievietēm un meitenēm, un atbalstu ar dzimumu saistītas vardarbības upuriem;
- iii) veicināt sieviešu emancipāciju, tostarp kā attīstības dalībniecēm un miera veicinātājām;

c) publiskā sektora pārvaldība centrālā un vietējā līmenī

- i) atbalstīt valsts sektora attīstību, lai uzlabotu vispārēju un nediskriminējošu piekļuvi pamatpakalpojumiem, jo īpaši veselības un izglītības jomā;
- ii) atbalstīt programmas, ar kurām uzlabo politikas izstrādi, publisko finanšu pārvaldību, tostarp revīzijas, kontroles un krāpšanas apkarošanas struktūru un pasākumu izveidi un nostiprināšanu, un institucionālo attīstību, tostarp cilvēkresursu pārvaldību;
- iii) stiprināt parlamentu tehniskās zināšanas, lai tie spētu dot savu vērtējumu un ieguldījumu valsts budžeta izstrādes un uzraudzības procesā, tostarp par vietējiem ieņēmumiem no resursu ieguves un nodokļu jautājumiem;

d) nodokļu politika un administrēšana

- i) atbalstīt tādu taisnīgu, pārredzamu, efektīvu, progresīvu un ilgtspējīgu valsts nodokļu sistēmu izveidi vai uzlabošanu;
- ii) stiprināt jaunattīstības valstu uzraudzības spējas cīņā pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nelegālām finanšu plūsmām;
- iii) atbalstīt pārraudzības struktūru, parlamentu un pilsoniskās sabiedrības organizāciju darbu, ko tie veic, sagatavojot un izplatot materiālus par krāpšanu nodokļu jomā;

- iv) atbalstīt daudzpusējas un reģionālas iniciatīvas nodokļu administrēšanas un nodokļu reformu jomā;
 - v) dot iespēju jaunattīstības valstīm efektīvāk iesaistīties starptautiskajās nodokļu sadarbības struktūrās un procesos,
 - vi) atbalstīt to, lai partnervalstu tiesību aktos tiktu iekļauta ziņošana par katru valsti un projektu atsevišķi ar mērķi uzlabot finanšu pārredzamību;
- e) cīņa pret korupciju
- i) palīdzēt partnervalstīm cīņā pret visa veida korupciju, tostarp izmantojot aktīvu atbalstu, informētības uzlabošanu un ziņošanu,
 - ii) palielināt kontroles un pārraudzības struktūru spējas un tiesu iestāžu spējas;
- f) pilsoniskā sabiedrība un vietējās iestādes
- i) atbalstīt pilsoniskās sabiedrības organizāciju spēju veidošanu, lai stiprinātu to lomu un aktīvu līdzdalību attīstības procesā un veicinātu politisko, sociālo un ekonomisko dialogu,
 - ii) atbalstīt vietējo iestāžu spēju veidošanu un mobilizēt to zināšanas, lai veicinātu teritoriālu pieeju attīstībai, tostarp decentralizācijas procesus,
 - iii) veicināt pilsoņu līdzdalībai un pilsoniskās sabiedrības darbībai labvēlīgu vidi;
- g) bērnu tiesību veicināšana un aizsardzība
- i) veicināt juridisko dokumentu izdošanu,
 - ii) atbalstīt atbilstošu un veselīgu dzīves standartu, bērnu veselīgu augšanu,
 - iii) nodrošināt pamatizglītības sniegšanu visiem;

II Ilgtspējīga un iekļaujoša izaugsme tautas attīstībai

- a) Veselība, izglītība, sociālā aizsardzība, nodarbinātība un kultūra
- i) atbalstīt nozaru reformas, kas uzlabo sociālo pamatpakalpojumu, jo īpaši kvalitatīvu veselības aprūpes un izglītības pakalpojumu, pieejamību, uzmanību pievēršot attiecīgajiem TAM un šo pakalpojumu pieejamībai nabadzīgajiem un marginalizētām un neaizsargātām iedzīvotāju grupām,
 - ii) stiprināt vietējās spējas reaģēt uz globālām, reģionālām un vietējām problēmām, tostarp izmantojot nozaru budžeta atbalstu ar intensīvāku politisko dialogu,
 - iii) stiprināt veselības aizsardzības sistēmas, tostarp risinot tādu problēmu kā kvalificētu veselības pakalpojumu sniedzēju trūkums, nodrošinot taisnīgu finansējumu veselības aprūpei un padarot zāles un vakcīnas pieejamākas nabadzīgajiem,
 - iv) veicināt Pekinas Rīcības platformas un Starptautiskās konferences par iedzīvotājiem un attīstību rīcības programmas un to pārskata konferenču rezultātu pilnīgu un efektīvu īstenošanu, kā arī šajā ziņā veicināt seksuālo un reproduktīvo veselību un tiesības;
 - v) nodrošināt pietiekamu apgādi ar cenas ziņā pieejamu labas kvalitātes dzeramo ūdeni un atbilstošus sanitāros un higiēniskos apstākļus,
 - vi) palielināt atbalstu un vienlīdzīgu piekļuvi kvalitatīvai izglītībai,
 - vii) atbalstīt profesionālo apmācību nodarbināmības sekmēšanai un uzlabot spēju veikt pētījumus un izmantot to rezultātus ilgtspējīgas attīstības labā,
 - viii) atbalstīt valstu sociālās aizsardzības shēmas un minimumus, tostarp sociālās apdrošināšanas sistēmas veselības aprūpei un pensiju shēmas, uzmanību pievēršot nevienlīdzības mazināšanai,
 - ix) atbalstīt programmu pienācīgas kvalitātes nodarbinātībai un veicināt sociālo dialogu,
 - x) veicināt starpkultūru dialogu, kultūru daudzveidību un vienlīdz lielu cieņu pret visām kultūrām,
 - xi) veicināt starptautisko sadarbību, lai jaunattīstības valstīs stimulētu kultūras nozaru ieguldījumu ekonomikas izaugsmei, lai pilnībā izmantotu tās potenciālu cīņā pret nabadzību, tostarp risinot tādas jautājumus kā piekļuve tīrībai un intelektuālā īpašuma tiesības.

- b) Uzņēmējdarbības vide, reģionālā integrācija un pasaules tirgi
- i) atbalstīt konkurētspējīga vietējā privātā sektora attīstību, tostarp veidojot vietējo institucionālo un uzņēmējdarbības spēju,
 - ii) atbalstīt vietējo ražošanas sistēmu un vietējo uzņēmumu, tostarp zaļo uzņēmumu, attīstību,
 - iii) veicināt mazos un vidējos uzņēmumus (MVU), mikrouzņēmumus un kooperatīvus un taisnīgu tirdzniecību,
 - iv) veicināt vietējo, iekšējo un reģionālo tirgu attīstību, tostarp vides preču un pakalpojumu tirgu attīstību,
 - v) atbalstīt tiesisko un normatīvo regulējumu reformas un to izpildi,
 - vi) atvieglot piekļuvi uzņēmējdarbības un finanšu pakalpojumiem, piemēram, mikrokreditiem un uzkrājumiem, mikroapdrošināšanai un maksājumiem ar pārskaitījumu,
 - vii) atbalstīt starptautiskā mērogā pieņemtu darba tiesību īstenošanu,
 - viii) ieviest un uzlabot tiesību aktus un zemes reģistrus, lai aizsargātu zemes īpašuma tiesības un intelektuālā īpašuma tiesības,
 - ix) veicināt pētniecības un inovācijas politiku, kas sekmētu ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi,
 - x) veicināt ieguldījumus, kas rada ilgtspējīgu nodarbinātību, tostarp ar apvienošanas mehānismiem, uzmanību pievēršot vietējo uzņēmumu finansēšanai un vietējā kapitāla daudzķāršošanai, jo īpaši MVU līmenī, un atbalstam cilvēkresursu attīstībai,
 - xi) uzlabot infrastruktūru, pilnībā ievērojot sociālos un vides standartus,
 - xii) veicināt nozaru pieejas ilgtspējīgam transportam, apmierinot partnervalstu vajadzības, nodrošinot transporta drošību, pieejamību un efektivitāti un līdz minimumam samazinot kaitīgo ietekmi uz vidi,
 - xiii) sadarboties ar privāto sektoru, lai stiprinātu sociāli atbildīgu un ilgtspējīgu attīstību, veicinot korporatīvo sociālo un vides atbildību un pārskatatbildību, un sociālo dialogu,
 - xiv) sniegt palīdzību jaunattīstības valstīm tirdzniecībā un reģionālās un kontinentālās integrācijas centienos un palīdzēt tām raiti un pakāpeniski integrēties pasaules ekonomikā,
 - xv) atbalstīt plašāku piekļuvi informācijas un komunikācijas tehnoloģijām, lai mazinātu digitālo plaisu.
- c) Ilgtspējīga lauksaimniecība, pārtikas un uztura nodrošinājums
- i) palīdzēt jaunattīstības valstīm veidot izturētspēju pret triecieniem (tādiem kā nepietiekami resursi un piegāde un cenu svārstības) un novērst nevienlīdzību, lai, nekaitējot videi, nodrošinātu nabadzīgajiem cilvēkiem labāku piekļuvi zemei, pārtikai, ūdenim, enerģijai un finansēm,
 - ii) atbalstīt ilgtspējīgu lauksaimniecības praksi un atbilstošu lauksaimniecības pētniecību un uzmanību pievērst mazajām saimniecībām un lauku kopienu iztikas līdzekļiem,
 - iii) atbalstīt sievietes lauksaimniecībā,
 - iv) sekmēt valdību centienus atvieglot sociāli un ekoloģiski atbildīgus privātos ieguldījumus,
 - v) atbalstīt stratēģiskas pieejas pārtikas nodrošinājumam, uzsvāru liekot uz pārtikas pieejamību, piekļuvi, infrastruktūru, glabāšanu un uzturu,
 - vi) risināt tādas problēmas kā nenodrošinātība ar pārtiku un nepietiekams uzturs, veicot intervences pamatpasākumus pārejas un nestabilās situācijās,
 - vii) atbalstīt valstu vadītu, līdzdalībā balstītu, decentralizētu un no vides viedokļa ilgtspējīgu teritoriālo attīstību.
- d) Ilgtspējīga enerģija
- i) uzlabot piekļuvi moderniem, cenas ziņā pieejamiem, ilgtspējīgiem, efektīviem, tīriem un atjaunojamiem enerģijas pakalpojumiem,
 - ii) veicināt vietējus un reģionālus ilgtspējīgus enerģijas risinājumus un decentralizētu enerģijas ražošanu.

- e) Dabas resursu, tostarp zemes, mežu un ūdens, apsaimniekošana, jo īpaši:
- i) atbalstīt pārraudzības procesus un struktūras, kā arī pārvaldības reformas, ar kurām veicina dabas resursu ilgtspējīgu un pārredzamu apsaimniekošanu un saglabāšanu,
 - ii) veicināt līdztiesīgu piekļuvi ūdenim, kā arī integrētu ūdens resursu pārvaldību un upju baseinu pārvaldību,
 - iii) veicināt bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu aizsardzību un ilgtspējīgu izmantošanu,
 - iv) veicināt ilgtspējīgus ražošanas un patēriņa modeļus, kā arī drošu un ilgtspējīgu ķīmisko vielu un atkritumu apsaimniekošanu, ņemot vērā to ietekmi uz veselību.
- f) Klimata pārmaiņas un vide
- i) veicināt tīrāku tehnoloģiju, ilgtspējīgas enerģijas un resursu efektīvu izmantošanu, lai panāktu attīstību, kuru raksturo zems oglekļa emisiju līmenis, vienlaikus pastiprinot vides standartus,
 - ii) uzlabot jaunattīstības valstu izturētspēju pret klimata pārmaiņu sekām, atbalstot uz ekosistēmām balstītu pielāgošanos klimata pārmaiņām un pasākumus pārmaiņu mazināšanai un katastrofu riska samazināšanai,
 - iii) atbalstīt attiecīgo daudzpusējo vides nolīgumu īstenošanu, jo īpaši stiprinot ilgtspējīgas attīstības institucionālās sistēmas vides dimensiju un veicinot bioloģiskās daudzveidības aizsardzību,
 - iv) palīdzēt partnervalstīm risināt problēmas saistībā ar klimata pārmaiņu seku izraisīto pārvietošanos un migrāciju un atjaunot iztikas līdzekļus klimata bēgļiem.

III Citas attīstībai svarīgas jomas

- a) Migrācija un patvērumš
- i) atbalstīt mērķtiecīgus centienus pilnībā izmantot migrācijas, mobilitātes, nodarbinātības un nabadzības samazināšanas savstarpējo saikni, lai migrāciju padarītu par pozitīvu spēku attīstībai un intelektuālā darbaspēka emigrācijas mazināšanai,
 - ii) atbalstīt jaunattīstības valstis, pieņemot tādu ilgtermiņa politiku migrācijas plūsmu pārvaldībai, kas ievēro migrantu un viņu ģimenes locekļu cilvēktiesības un stiprina viņu sociālo aizsardzību.
- b) Humānās palīdzības un attīstības palīdzības sasaiste
- i) vidējā termiņā un ilgtermiņā atjaunot un rehabilitēt reģionus un valstis, ko skāruši konflikti, kā arī cilvēku un dabas izraisītas katastrofas,
 - ii) veikt vidēja termiņa un ilgtermiņa darbības, kuru mērķis ir tādu personu pašpietiekamība un integrācija vai reintegrācija, kuras zaudējušas saikni ar dzimto zemi, sasaistot palīdzību, rehabilitāciju un attīstību.
- c) Izturētspēja un katastrofu riska mazināšana
- i) nestabilās situācijās atbalstīt pamatpakalpojumu sniegšanu un veidot likumīgas, efektīvas un stabilas valsts iestādes un aktīvu un organizētu pilsonisko sabiedrību partnerībā ar attiecīgo valsti,
 - ii) sekmēt tādas pieejas veidošanu, kas palīdzētu novērst valsts nestabilitāti, konfliktus, dabas katastrofas un cita veida krīzes, atbalstot partnervalstu un reģionālo organizāciju centienus stiprināt agrinās brīdināšanas sistēmas un demokrātisku pārvaldību, un institucionālo spēju veidošanu,
 - iii) atbalstīt katastrofu riska mazināšanu, gatavību tām un to novēršanu, kā arī šādu katastrofu seku pārvarēšanu.
- d) Attīstība un drošība, tostarp konfliktu novēršana
- i) pievērsties konfliktu galvenajiem cēloņiem, tostarp nabadzībai, degradācijai, zemes un dabas resursu izmantošanai un to nevienlīdzīgai sadalei, un piekļuvei tiem, kā arī vājai pārvaldībai, cilvēktiesību pārkāpumiem un dzimumu nevienlīdzībai, lai atbalstītu konfliktu novēršanu un risināšanu un miera nodrošināšanu,
 - ii) veicināt dialogu, līdzdalību un izlīgumu, lai saskaņā ar labāko starptautisko praksi veicinātu mieru un novērstu vardarbības uzliesmojumus,
 - iii) sekmēt sadarbību un politikas reformu tādās jomās kā drošība un tiesiskums, cīņa pret narkotiku un cita veida nelikumīgu tirdzniecību, tostarp cilvēku tirdzniecību, korupciju un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju.

B. KONKRĒTAS SADARBĪBAS JOMAS KATRĀ REĢIONĀ

Savienības palīdzība atbalsta darbības un nozaru dialogus saskaņā ar 5. pantu un šā pielikuma A nodaļā, un šīs regulas vispārējo pamatmērķi un darbības jomu, mērķiem un vispārējiem principiem. Īpaši ņem vērā turpmāk aprakstītās jomas, atspoguļojot kopīgi pieņemtas stratēģijas.

I Latīņamerika

- a) veicināt sociālo kohēziju, īpaši sociālo iekļaušanu, pienācīgas kvalitātes nodarbinātību un taisnīgumu, dzimumu līdztiesību un sieviešu lomas pastiprināšanu;
- b) risināt pārvaldības jautājumus un atbalstīt politikas reformas, jo īpaši tādās jomās kā sociālā politika, publisko finanšu stiprināšana, valsts iestādes vietējā, valsts un reģionālā līmenī, (tostarp izmantojot inovatīvus tehniskās sadarbības nodrošināšanas mehānismus, piemēram, tehnisko palīdzību un informācijas apmaiņu (TAIEX) un mērķsadarbību), cilvēktiesību, tostarp minoritāšu, pirmiedzīvotāju un ieceļotāju no Āfrikas pēcteču tiesību, aizsardzība, Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) darba pamatstandartu ieviešana, vide, cīņa pret diskrimināciju, cīņa pret seksuālu, uz dzimumu balstītu un pret bērniem vērstu vardarbību un cīņa pret narkotiku ražošanu, patērēšanu un tirdzniecību;
- c) atbalstīt aktīvu, organizētu un neatkarīgu pilsonisko sabiedrību un, atbalstot sociālos partnerus, stiprināt sociālo dialogu;
- d) stiprināt sociālo kohēziju, jo īpaši izveidojot un stiprinot ilgtspējīgas sociālās aizsardzības sistēmas, tostarp sociālo apdrošināšanu, un fiskālo reformu, stiprināt nodokļu sistēmu spējas un cīņu pret krāpniecību un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, jo tas palīdz stiprināt līdztiesību un uzlabot labklājības sadalījumu;
- e) palīdzēt Latīņamerikas valstīm izpildīt to pienācīgas rūpības pienākumu saistībā ar feminicīda novēršanu, izmeklēšanu, kriminālvajāšanu, sodīšanu un kompensācijām un uzmanības pievēršanu šai problēmai;
- f) atbalstīt dažādus reģionālos integrācijas procesus un tīkla infrastruktūru savstarpēju savienojumu, vienlaikus nodrošinot papildināmību ar darbībām, ko atbalsta EIB un citas iestādes;
- g) nodrošināt attīstības un drošības sasaisti;
- h) stiprināt spēju nodrošināt vispārēju piekļu kvalitatīviem sociālajiem pamatpakalpojumiem, jo īpaši veselības un izglītības jomā;
- i) atbalstīt dažādas politikas tādās jomās kā izglītība un kopīga Latīņamerikas augstākās izglītības attīstība;
- j) cīnīties pret ekonomisko ievainojamību un sekmēt strukturālo pārveidi, veidojot spēcīgas partnerības tādās jomās kā atvērtas un taisnīgas tirdzniecības attiecības, produktīvi ieguldījumi lielākam skaitam un labākām darbvietām zaļā un iekļaujošā ekonomikā, zināšanu nodošana un sadarbība pētniecībā, inovācijā un tehnoloģijā, un veicināt ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi visās tās dimensijās, īpašu uzmanību pievēršot tādām problēmām kā migrācijas plūsmas, nodrošinātība ar pārtiku (tostarp ilgtspējīga lauksaimniecība un zivsaimniecība), klimata pārmaiņas, ilgtspējīga enerģija un bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu, tostarp ūdens, augsnes un mežu, aizsardzība un stiprināšana; atbalstīt mikrouzņēmumu un MVU attīstību, kas ir galvenais iekļaujošas izaugsmes, attīstības un darbvieta avots; veicināt attīstības palīdzību tirdzniecības jomā, lai nodrošinātu, ka Latīņamerikas mikrouzņēmumi un MVU var izmantot starptautiskās tirdzniecības sniegtās iespējas; ņemot vērā vispārējās preferenču sistēmas režīma izmaiņas;
- k) mīkstināt negatīvās sekas, ko daudzām šā reģiona valstu tautsaimniecībām radīs to izslēgšana no vispārējo preferenču sistēmas;
- l) nodrošināt atveseļošanu pēc katastrofas vai krīzes, veicot atbilstošus turpmākus pasākumus pēc īstermiņa ārkārtas pasākumiem, kas īstenoti, izmantojot citus finanšu instrumentus.

II Dienvidāzija

1. Veicināt demokrātisku pārvaldību

- a) atbalstīt demokrātijas procesus, sekmēt efektīvu demokrātisku pārvaldību, stiprināt valsts iestādes un struktūras (tostarp vietējā līmenī), atbalstīt efektīvu decentralizāciju, valsts pārstrukturēšanu un vēlēšanu procesus;
- b) atbalstīt aktīvas, organizētas un neatkarīgas pilsoniskās sabiedrības, tostarp mediju, attīstību; un, atbalstot sociālos partnerus, stiprināt sociālo dialogu;

- c) veidot un stiprināt likumīgas, efektīvas un atbildīgas valsts iestādes, veicināt institucionālās un administratīvās reformas, labu pārvaldību, pretkorupcijas un publisko finanšu pārvaldību un atbalstīt tiesiskumu;
 - d) stiprināt cilvēktiesību, tostarp minoritāšu, migrantu, pirmiedzīvotāju un neaizsargātu grupu tiesību, aizsardzību, cīņu pret seksuālu, uz dzimumu balstītu un pret bērniem vērstu vardarbību un cīņu pret cilvēku tirdzniecību;
 - e) aizsargāt cilvēktiesības, veicinot institucionālās reformas (tostarp labas pārvaldības un korupcijas apkarošanas, publisko finanšu pārvaldības, nodokļu un valsts pārvaldes reformas) un likumdošanas, administratīvās un normatīvās reformas saskaņā ar starptautiskiem standartiem, jo īpaši nestabilās valstīs un valstīs konflikta un pēckonflikta situācijā.
2. Veicināt sociālo iekļaušanu un tautas attīstību visās tās dimensijās
- a) veicināt sociālo kohēziju, īpaši sociālo iekļaušanu, pienācīgas kvalitātes nodarbinātību un taisnīgumu, un dzimumu līdztiesību ar izglītības, veselības un citām sociālajām politikām;
 - b) stiprināt spēju nodrošināt vispārēju piekļu sociālajiem pamatpakalpojumiem, jo īpaši veselības un izglītības jomā; paplašināt visu iedzīvotāju piekļu izglītībai, lai uzlabotu zināšanas, prasmes un nodarbinātību, tostarp, attiecīgos gadījumos, novēršot nevienlīdzību un diskrimināciju darba un izcelsmes dēļ, un jo īpaši diskrimināciju kastas dēļ;
 - c) veicināt sociālo aizsardzību un iekļaušanu, pienācīgas kvalitātes nodarbinātību un darba pamatstandartus, taisnīgumu un dzimumu līdztiesību ar izglītības, veselības un citām sociālajām politikām;
 - d) veicināt augstas kvalitātes izglītības, profesionālās apmācības un veselības pakalpojumus, kas ir pieejami visiem (tostarp meitenēm un sievietēm);
 - e) attīstības un drošības sasaistes kontekstā cīnīties pret vardarbību dzimuma un izcelsmes dēļ, bērnu nolaupīšanu, korupciju un organizēto noziedzību, narkotiku ražošanu, patērēšanu un tirdzniecību un pret citiem nelikumīgas tirdzniecības veidiem;
 - f) veidot uz attīstību vērstas partnerības tādās jomās kā lauksaimniecība, privātā sektora attīstība, tirdzniecība, ieguldījumi, palīdzība, migrācija, pētniecība, inovācija un tehnoloģijas un sabiedrisko labumu nodrošināšana, lai mazinātu nabadzību un veicinātu sociālo iekļaušanu.
3. Atbalstīt ilgtspējīgu attīstību un palielināt Dienvidāzijas sabiedrību izturētspēju pret klimata pārmaiņām un dabas katastrofām
- a) veicināt ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un iztikas līdzekļus, integrētu lauku attīstību, ilgtspējīgu lauksaimniecību un mežsaimniecību, pārtikas un uztura nodrošinājumu;
 - b) veicināt dabas resursu un atjaunojamu energoresursu ilgtspējīgu izmantošanu, bioloģiskās daudzveidības aizsardzību, ūdens un atkritumu apsaimniekošanu, augsnes un mežu aizsardzību;
 - c) palīdzēt centieniem risināt klimata pārmaiņu problēmas, sniedzot atbalstu pielāgošanās, pārmaiņu mazināšanas un katastrofu riska samazināšanas pasākumiem;
 - d) atbalstīt centienus uzlabot ekonomikas dažādošanu, konkurētspēju un tirdzniecību, privātā sektora attīstību, īpaši pievēršoties mikrouzņēmumiem un MVU, un kooperatīviem;
 - e) veicināt ilgtspējīgu patēriņu un ražošanu, kā arī ieguldījumus tīrās tehnoloģijās, ilgtspējīgā enerģijā, transportā, ilgtspējīgā lauksaimniecībā un zivsaimniecībā, bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu, tostarp ūdens un mežu, pakalpojumu aizsardzībā un stiprināšanā un pienācīgas kvalitātes darbvietu radīšanā zaļajā ekonomikā;
 - f) atbalstīt sagatavotību katastrofām un ilgtermiņa atveseļošanu pēc katastrofas, tostarp tādā jomā kā pārtikas un uztura nodrošinājums un palīdzība personām, kuras zaudējušas saikni ar dzimto zemi.
4. Atbalsts reģionālai integrācijai un sadarbībai
- a) sekmēt reģionālo integrāciju un sadarbību uz rezultātiem vērstā veidā, atbalstot reģionālo integrāciju un dialogu, jo īpaši ar Dienvidāzijas Reģionālās sadarbības asociācijas palīdzību un veicinot Istanbulas ("Āzijas sirds") procesa mērķu izstrādi;
 - b) atbalstīt efektīvu robežu pārvaldību un pārrobežu sadarbību, lai veicinātu ilgtspējīgu ekonomikas, sociālo un vides attīstību pierobežas reģionos; cīnīties pret organizēto noziedzību un narkotiku ražošanu, patērēšanu un tirdzniecību;
 - c) atbalstīt reģionālas iniciatīvas, kas vērstas pret galvenajām infekcijas slimībām; veicināt veselības risku profilaksi un novēršanu, tostarp attiecībā uz riskiem, kas rodas, saskaroties dzīvniekiem, cilvēkiem un to dažādajām vidēm.

III Ziemeļāzija un Dienvidaustrumāzija

1. Veicināt demokrātisku pārvaldību

- a) sekmēt demokratizāciju, veidot un stiprināt tiesiskas, efektīvas un atbildīgas publiskās iestādes un struktūras un aizsargāt cilvēktiesības, veicinot institucionālas reformas (tostarp labas pārvaldības un korupcijas apkarošanas, publiskās finanšu pārvaldības, nodokļu un valsts pārvaldes reformas) un likumdošanas, administratīvas un regulatīvas reformas saskaņā ar starptautiskiem standartiem, īpaši nestabilās valstīs un valstīs konflikta un pēckonflikta situācijā;
- b) stiprināt cilvēktiesību, tostarp minoritāšu un pirmiedzīvotāju tiesību, aizsardzību, veicināt darba pamatstandartu ievērošanu, cīnīties pret diskrimināciju un vardarbību, kas balstīta uz dzimumu un vērsta pret bērniem, tostarp bruņotos konfliktos iesaistītiem bērniem, kā arī risināt cilvēku tirdzniecības problēmu;
- c) atbalstīt Dienvidaustrumāzijas valstu asociācija (ASEAN) cilvēktiesību sistēmu, jo īpaši darbu, ko veic ASEAN Starpvaldību komisija cilvēktiesību jautājumos;
- d) veidot un stiprināt tiesiskas, efektīvas un atbildīgas publiskās iestādes un struktūras;
- e) atbalstīt aktīvu, organizētu un neatkarīgu pilsonisko sabiedrību un, atbalstot sociālos partnerus, stiprināt sociālo dialogu;
- f) atbalstīt reģiona centienus uzlabot demokrātiju, tiesiskumu un pilsoņu drošību, tostarp veicot tieslietu un drošības jomu reformas, un veicināt starptautisku un starpreliģiju dialogu un miera procesus;
- g) attīstības un drošības sasaistes kontekstā cīnīties pret korupciju un organizēto noziedzību, narkotiku ražošanu, patērēšanu un tirdzniecību un pret citiem nelikumīgas tirdzniecības veidiem, kā arī atbalstīt efektīvu robežu pārvaldību un pārrobežu sadarbību, lai veicinātu ilgtspējīgu ekonomikas, sociālo un vides attīstību pierobežas reģionos, atbalstīt atmiņēšanas pasākumus.

2. Veicināt sociālo iekļaušanu un tautas attīstību visās tās dimensijās

- a) veicināt sociālo kohēziju, īpaši sociālo iekļaušanu, pienācīgas kvalitātes nodarbinātību un taisnīgumu, un dzimumu līdztiesību;
- b) stiprināt spēju nodrošināt vispārēju piekļuvi sociālajiem pamatpakalpojumiem, jo īpaši veselības un izglītības jomā, paplašināt visu iedzīvotāju piekļuvi izglītībai, lai uzlabotu zināšanas, prasmes un nodarbināmību darba tirgū, tostarp, attiecīgos gadījumos, novēršot nevienlīdzību un diskrimināciju darba un izcelsmes dēļ, un jo īpaši diskrimināciju kastas dēļ;
- c) veidot uz attīstību vērstas partnerības tādās jomās kā lauksaimniecība, privātā sektora attīstība, tirdzniecība, ieguldījumi, palīdzība, migrācija, pētniecība, inovācija un tehnoloģijas un sabiedrisko labumu nodrošināšana, lai mazinātu nabadzību un veicinātu sociālo iekļaušanu;
- d) atbalstīt centienus reģionā attiecībā uz veselības risku profilaksi un novēršanu, tostarp attiecībā uz riskiem, kas rodas, saskaroties dzīvniekiem, cilvēkiem un to dažādajām vidēm;
- e) veicināt iekļaujošu izglītību, mūžizglītību un apmācību (tostarp augstāko izglītību, profesionālo izglītību un apmācību) un uzlabot darba tirgu darbību;
- f) veicināt zaļāku ekonomiku un ilgtspējīgu iekļaujošu izaugsmi, jo īpaši attiecībā uz lauksaimniecības, pārtikas nodrošinājuma un uztura jomu, ilgtspējīgas enerģijas jomu un bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu aizsardzību un uzlabošanu;
- g) attīstības un drošības sasaistes kontekstā cīnīties pret vardarbību, kas saistīta ar dzimumu un izcelsmi, un pret bērnu nolaupīšanu.

3. Atbalstīt ilgtspējīgu attīstību un palielināt Dienvidaustrumāzijas sabiedrību izturētspēju pret klimata pārmaiņām un dabas katastrofām

- a) atbalstīt klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām, ilgtspējīga patēriņa un ražošanas veicināšanu;
- b) atbalstīt minēto reģionu, lai iekļautu klimata pārmaiņas ilgtspējīgas attīstības stratēģijās, izstrādātu pielāgošanās un mazināšanas politiku un instrumentus, novērstu klimata pārmaiņu nelabvēlīgās sekas un uzlabotu ilgtermiņa sadarbības iniciatīvas, un mazinātu neaizsargātību pret katastrofām, atbalstīt ASEAN daudznozaru pamatprincipus attiecībā uz klimata pārmaiņām – "Uz pārtikas nodrošinājumu vērstā lauksaimniecība un mežsaimniecība";

- c) ņemot vērā iedzīvotāju skaita pieaugumu un pārmaiņas patērētāju prasībās, atbalstīt ilgtspējīgu patēriņu un ražošanu, kā arī ieguldījumus tīrās tehnoloģijās, jo īpaši reģionālā līmenī, ilgtspējīgā enerģijā, transportā, ilgtspējīgā lauksaimniecībā un zivsaimniecībā, bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu, tostarp ūdens un mežu, pakalpojumu aizsardzībā un stiprināšanā un pienācīgas kvalitātes darbvietu radīšanā zaļajā ekonomikā;
- d) izveidot saikni starp humāno palīdzību, rehabilitāciju un attīstību, veicot atbilstīgus turpmākos pasākumus pēc īslaicīgiem ārkārtas pasākumiem, ar kuriem nodrošina atveseļošanu pēc katastrofām vai krīzēm, ko īsteno, izmantojot citus finanšu instrumentus, atbalstīt sagatavotību katastrofām un ilgtermiņa atveseļošanu pēc katastrofas, tostarp pārtikas un uztura nodrošinājuma jomā, un palīdzību personām, kas zaudējušas saikni ar dzimto zemi.
4. Atbalstīt reģionālo integrāciju un sadarbību visā Ziemeļāzijā un Dienvidaustrumāzijā
- a) veicināt plašāku reģionālo integrāciju un sadarbību, kas orientēta uz rezultātiem, atbalstot reģionālo integrāciju un dialogu;
- b) atbalstīt ASEAN sociāli ekonomisku integrāciju un savienotību, tostarp ar attīstību saistīto ASEAN Ekonomikas kopienas, ASEAN Savienotības ģenerālplāna (*Master Plan on Connectivity*) un Redzējuma laikposmam pēc 2015. gada (*Post-2015 Vision*) mērķu īstenošanu;
- c) veicināt ar tirdzniecību saistītu atbalstu un attīstības atbalstu tirdzniecības jomā, tostarp nodrošināt, lai mikrouzņēmumi un MVU varētu izmantot starptautiskās tirdzniecības sniegtās iespējas;
- d) piesaistīt finansējumu ilgtspējīgai infrastruktūrai un tīkliem, kas labvēlīgi ietekmē reģionālo integrāciju, sociālo iekļaušanu un kohēziju un ilgtspējīgu izaugsmi, vienlaikus nodrošinot papildināmību ar pasākumiem, ko atbalsta EIB un citas Savienības finansēšanas iestādes, kā arī ar citām minētās jomas iestādēm;
- e) veicināt dialogu starp ASEAN iestādēm un valstīm un Savienību;
- f) atbalstīt reģionālas iniciatīvas, kuru mērķis ir novērst galvenās infekcijas slimības, veicināt veselības risku profilaksi un novēršanu, tostarp attiecībā uz riskiem, kas rodas, saskaroties dzīvniekiem, cilvēkiem un to dažādajām vidēm.

IV Vidusāzija

- a) kā visaptverošs mērķis – veicināt ilgtspējīgu un iekļaujošu ekonomisko un sociālo attīstību, sociālo kohēziju un demokrātiju;
- b) atbalstīt vietējo iedzīvotāju nodrošinātību ar pārtiku, piekļuvi ilgtspējīgai un drošai energoapgādei, ūdensapgādei un kanalizācijai, veicināt un atbalstīt gatavību katastrofu gadījumiem un pielāgošanos klimata pārmaiņām;
- c) atbalstīt pārstāvošus un demokrātiski ievēlētus parlamentus, veicināt un atbalstīt labu pārvaldību un demokratizācijas procesus, publisko finanšu pareizu pārvaldību, tiesiskumu ar institūcijām, kas veiksmīgi darbojas, un cilvēktiesību un dzimumu līdztiesības patiesu ievērošanu, atbalstīt aktīvu, organizētu un neatkarīgu pilsonisko sabiedrību un, atbalstot sociālos partnerus, stiprināt sociālo dialogu;
- d) veicināt iekļaujošu un ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi, novērst sociālu un reģionālu nevienlīdzību un atbalstīt inovāciju un tehnoloģiju, pienācīgas kvalitātes nodarbinātību, lauksaimniecību un lauku attīstību, veicināt ekonomikas dažādošanu, atbalstot mikrouzņēmumus un MVU, vienlaikus stimulējot regulētas sociālas tirgus ekonomikas attīstību, atvērtu un godīgu tirdzniecību un investīcijas, tostarp reformas regulatīvajā jomā;
- e) atbalstīt efektīvu robežu pārvaldību un pārrobežu sadarbību, lai veicinātu ilgtspējīgu ekonomikas, sociālo un vides attīstību pierobežas reģionos, attīstības un drošības sasaistes kontekstā cīnīties pret organizēto noziedzību un visiem nelikumīgās tirdzniecības veidiem, tostarp pret narkotiku ražošanu un patēriņu, kā arī to negatīvo ietekmi, tostarp HIV/AIDS;
- f) veicināt divpusēju un reģionālu sadarbību, dialogu un integrāciju, tostarp ar valstīm, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību instruments un citi Savienības instrumenti, lai atbalstītu politiskas reformas, tostarp attiecīgos gadījumos veidojot iestādes, ar tehnisko palīdzību (piem., TAIEX), informācijas apmaiņu un mērķsadarbību, un pamatieguldījumiem, izmantojot atbilstošus mehānismus, lai piesaistītu finanšu līdzekļus izglītības, vides un enerģētikas jomā un zema oglekļa emisiju līmeņa ekonomiskās attīstības stratēģijai/izturētspējai pret klimata pārmaiņu ietekmi;
- g) stiprināt spēju nodrošināt vispārēju piekļuvi sociālajiem pamatpakalpojumiem, jo īpaši veselības un izglītības jomā, atbalstīt iedzīvotāju, īpaši jauniešu un sievietes, piekļuvi nodarbinātībai, tostarp atbalstot vispārējās izglītības, profesionālās izglītības un augstākās izglītības uzlabošanu.

V Tuvie Austrumi

- a) risināt demokratizācijas un pārvaldības (tostarp nodokļu jomas), tiesiskuma, cilvēktiesību, dzimumu līdztiesības, pamatbrīvību un politiskās līdztiesības jautājumus, lai sekmētu politiskas reformas, cīņu pret korupciju un nodrošinātu tiesvedības procesu pārredzamību un veidotu tiesiskas, demokrātiskas, efektīvas un atbildīgas publiskās iestādes, kā arī aktīvu, neatkarīgu un organizētu pilsonisko sabiedrību, stiprināt sociālo dialogu, atbalstot sociālos partnerus;
- b) atbalstīt pilsonisko sabiedrību cīņā par pamatbrīvību, cilvēktiesību un demokrātisko principu aizstāvēšanu;
- c) sekmēt iekļaujošu izaugsmi un veicināt sociālo kohēziju un attīstību, īpaši nodarbinātības iespēju radīšanu, sociālo iekļaušanu, pienācīgas kvalitātes nodarbinātību un taisnīgumu, un dzimumu līdztiesību, stiprināt spēju nodrošināt vispārēju piekļuvi sociālajiem pamatpakalpojumiem, jo īpaši veselības un izglītības jomā, attiecīgos gadījumos – novērst nevienlīdzību un diskrimināciju darba un izcelsmes dēļ, jo īpaši diskrimināciju kastas dēļ;
- d) atbalstīt pilsoniskās kultūras veidošanu, jo īpaši izmantojot apmācību un izglītību un iesaistot bērnus, jauniešus un sievietes;
- e) veicināt ilgtspējīgas ekonomikas reformas un dažādošanu, atvērtas un godīgas tirdzniecības attiecības, regulētas un ilgtspējīgas sociālas tirgus ekonomikas attīstību, ienesīgus un ilgtspējīgus ieguldījumus galvenajās nozarēs (piemēram, enerģētikas jomā, īpašu uzmanību veltot atjaunojamiem energoresursiem);
- f) veicināt labas kaimiņattiecības, reģionālo sadarbību, dialogu un integrāciju, tostarp ar valstīm, uz kurām attiecas Eiropas kaimiņattiecību instruments, un Persijas līča valstīm, uz kurām attiecas partnerības instruments un citi ES instrumenti, atbalstot integrāciju reģionā tādās jomās kā ekonomika, enerģija, ūdens, transports un bēgļi;
- g) veicināt ūdens resursu ilgtspējīgu un taisnīgu apsaimniekošanu, kā arī ūdens resursu aizsardzību;
- h) papildināt saskaņā ar šo regulu piešķirtos līdzekļus ar saskaņotu darbu un atbalstu, ko sniedz citi Savienības instrumenti un politikas virzieni, kuri var būt vērsti uz piekļuvi Savienības iekšējam tirgum, darbaspēka mobilitāti un plašāku reģionālu integrāciju;
- i) attīstības un drošības sasaistes kontekstā cīnīties pret narkotiku ražošanu, patērēšanu un tirdzniecību;
- j) attīstības un migrācijas sasaistes kontekstā pārvaldīt migrāciju un palīdzēt pārvietotām personām un bēgļiem.

VI Citas valstis

- a) atbalstīt demokrātiskas sabiedrības nostiprināšanu, labu pārvaldību, cilvēktiesību un dzimumu līdztiesības ievērošanu, tiesisku valsti un veicināt stabilitāti un integrāciju reģionālā un kontinenta līmenī, atbalstīt aktīvu, organizētu un neatkarīgu pilsonisko sabiedrību un, atbalstot sociālos partnerus, stiprināt sociālo dialogu;
- b) sniegt atbalstu korekcijas pasākumiem, kas radušies dažādu brīvo tirdzniecības zonu izveides rezultātā;
- c) atbalstīt cīņu pret nabadzību, nevienlīdzību un atstumtību, tostarp pievēršoties nelabvēlīgā situācijā esošu kopienu pamatvajadzībām un veicinot sociālo kohēziju un līdzekļu pārdales politikas veidošanu, lai mazinātu nevienlīdzību;
- d) stiprināt spēju nodrošināt vispārēju piekļuvi sociālajiem pamatpakalpojumiem, jo īpaši veselības un izglītības jomā;
- e) uzlabot dzīves un darba apstākļus, īpaši uzsverot atbalstu SDO programmai attiecībā uz pienācīgas kvalitātes nodarbinātību;
- f) pārvarēt ekonomikas ievainojamību un sekmēt strukturālo pārveidi, uzsvāru liekot uz pienācīgas kvalitātes nodarbinātību, īstenojot ilgtspējīgu un iekļaujošu ekonomikas izaugsmi un energoefektīvu un uz atjaunojamiem energoresursiem balstītu ekonomiku ar zemu oglekļa emisiju līmeni, veidojot spēcīgu partnerību tādās jomās kā godīgas tirdzniecības attiecības, ienesīgi ieguldījumi, kas nodrošina lielāku skaitu un labākas darbvietas zaļā un iekļaujošā ekonomikā, zināšanu nodošana un sadarbība pētniecības, inovācijas un tehnoloģiju jomā, kā arī veicināt ilgtspējīgu un iekļaujošu attīstību visās tās dimensijās, īpašu uzmanību pievēršot tādām problēmām kā migrācijas plūsmas, mājokļi, pārtikas nodrošinājums (tostarp ilgtspējīga lauksaimniecība un zivsaimniecība), klimata pārmaiņas, ilgtspējīga enerģija, bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu, tostarp attiecībā uz ūdeni un augsni, aizsardzība un stiprināšana;
- g) risināt seksuālas un ar dzimumu saistītas vardarbības un veselības jautājumus, tostarp HIV/AIDS un tā ietekmi uz sabiedrību.

II PIELIKUMS

SADARBĪBAS JOMAS SASKAŅĀ AR TEMATISKAJĀM PROGRAMMĀM

A. PROGRAMMA "VISPĀRĒJI SABIEDRISKIE LABUMI UN PROBLĒMAS"

Programmas "Vispārēji sabiedriskie labumi un problēmas" mērķis ir stiprināt sadarbību, zināšanu un pieredzes apmaiņu, kā arī partnervalstu spējas, lai palīdzētu izskaust nabadzību, veicināt sociālo kohēziju un ilgtspējīgu attīstību. Šo programmu izstrādā no šādām sadarbības jomām, nodrošinot maksimālu sinerģiju starp tām un ņemot vērā to ciešo savstarpējo saistību.

I Vide un klimata pārmaiņas

- a) sekmēt Savienības vides un klimata pārmaiņu politikas ārējo dimensiju, pilnībā ievērojot politikas saskaņotību attīstībai un citus LESD izklāstītos principus;
- b) strādāt, lai palīdzētu jaunattīstības valstīm īstenot TAM vai jebkādas vēlāk pieņemtus mehānismus, par ko vienojusies Savienība un tās dalībvalstis, attiecībā uz dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu un vides ilgtspēju;
- c) īstenot Savienības iniciatīvas un saskaņotās saistības starptautiskā un reģionālā līmenī, un/vai pārrobežu līmenī, īpaši tādās jomās kā klimata pārmaiņas, veicinot pret klimata pārmaiņām noturīgas, zema oglekļa emisiju līmeņa stratēģijas īstenošanu, piešķirot prioritāti tādām stratēģijām, kuras veicina bioloģisko daudzveidību, ekosistēmu un dabas resursu aizsardzību, ilgtspējīgu okeānu, zemes, ūdens, zivju un mežu apsaimniekošanu (piemēram, izmantojot tādas mehānismus kā *FLEGT*), pārtuksnešošanās, integrēta ūdens resursu pārvaldība, pareiza ķīmisko vielu un atkritumu apsaimniekošana, resursu efektivitāte un zaļā ekonomika;
- d) paplašināt klimata pārmaiņu un vides mērķu integrāciju un iekļaušanu Savienības attīstības sadarbībā, atbalstot metodoloģijas izstrādi un pētniecību, ko veic jaunattīstības valstīs, kā arī tajās un par tām, tostarp pārraudzības, ziņošanas un pārbaudes mehānismus, ekosistēmas apzināšanu, novērtējumu un vērtēšanu; paplašināt zināšanas vides jautājumos; veicināt inovatīvu darbību un politikas saskaņotību;
- e) stiprināt vides pārvaldību un atbalstīt starptautiskās politikas attīstību, lai uzlabotu ilgtspējīgas attīstības globālās pārvaldības saskaņotību un efektivitāti, palīdzot veikt reģionālo un starptautisko vides pārraudzību un novērtēšanu, veicinot efektīvu atbilstību un daudzpusēju vides nolīgumu izpildes pasākumus jaunattīstības valstīs;
- f) integrēt katastrofu riska pārvaldību un pielāgošanos klimata pārmaiņām attīstības plānošanā un investēšanā un veicināt tādu stratēģiju īstenošanu, kuru mērķis ir samazināt katastrofu risku, piemēram, aizsargājot ekosistēmas un atjaunojot mitrājus;
- g) atzīt lauksaimniecības un ganāmpulku turēšanas izšķirošo lomu klimata pārmaiņu politikā, veicinot maza izmēra lauku saimniecības un ganāmpulku turētājus, jo tās ir kā autonomas pielāgošanās un seku mazināšanas stratēģijas dienvidos, ņemot vērā, ka tajās tiek ilgtspējīgi izmantoti dabas resursi, piemēram, ūdens un ganības.

II Ilgtspējīga enerģija

- a) veicināt piekļuvi uzticamiem, drošiem, izmaksu ziņā pieejamiem, klimatam nekaitīgiem un ilgtspējīgiem enerģijas pakalpojumiem, kas ir galvenais virzītājspēks nabadzības izskausmas un iekļaujošas izaugsmes jomā, un attīstību ar īpašu uzsvāri uz vietējo un reģionālo atjaunojamo energoresursu izmantošanu un piekļuves nodrošināšanu nabadzīgiem iedzīvotājiem attālākos reģionos;
- b) sekmēt plašāku atjaunojamās enerģijas tehnoloģiju izmantošanu, jo īpaši decentralizētās pieejas, kā arī energoefektivitāti un veicināt ilgtspējīgas zema oglekļa emisiju līmeņa ekonomiskās attīstības stratēģijas;
- c) veicināt partnervalstu un vietējo kopienu energoapgādes drošību, piemēram, dažādojot avotus un maršrutus, ņemot vērā cenu svārstīgumu, emisiju samazināšanas iespējas, uzlabot tirgus un sekmēt enerģijas – jo īpaši elektroenerģijas – tīklu starpsavienojumus un tirdzniecību.

III Tautas attīstība, tostarp pienācīgas kvalitātes nodarbinātība, sociālais taisnīgums un kultūra

a) Veselība

- i) uzlabot jaunattīstības valstu iedzīvotāju veselību un labklājību, atbalstot iekļaujošu un vispārēju piekļuvi labas kvalitātes valsts veselības aizsardzības pamata struktūrām, precēm un pakalpojumiem, garantējot to nepārtrauktību no profilakses līdz aprūpei pēc ārstniecības, kā arī vienlīdzīgu nodrošinājumu, īpaši uzsverot to cilvēku vajadzības, kuri pieskaitāmi nelabvēlīgā stāvoklī esošām un neaizsargātām grupām;
- ii) atbalstīt un izstrādāt globālo iniciatīvu politikas programmu, kas nodrošina tiešu un būtisku ieguvumu partnervalstīm, ņemot vērā orientēšanos uz rezultātu, palīdzības efektivitāti un ietekmi uz veselības aizsardzības sistēmām, tostarp atbalstīt partnervalstu labāku iesaisti minētajās iniciatīvās;
- iii) atbalstīt konkrētas iniciatīvas, īpaši reģionālā un pasaules līmenī, kas stiprina veselības aizsardzības sistēmas un palīdz valstīm izstrādāt un īstenot pareizu, uz pierādījumiem balstītu un ilgtspējīgu valsts veselības politiku, kā arī iniciatīvas prioritārās jomās, piemēram, bērnu un māšu veselība, tostarp imunizācija un reakcija uz globālu veselības apdraudējumu (piemēram, HIV/AIDS, tuberkulozi un malāriju un citām nabadzības un nevēlības izraisītām slimībām);
- iv) veicināt Pekinas Rīcības platformas un Starptautiskās konferences par iedzīvotājiem un attīstību rīcības programmas un to pārskata konferenču rezultātu pilnīgu un efektīvu īstenošanu, kā arī šajā sakarā veicināt seksuālo un reproduktīvo veselību un tiesības;
- v) veicināt, nodrošināt un paplašināt būtiskos pakalpojumus un psiholoģisko atbalstu vardarbības upuriem, īpaši sievietēm un bērniem.

b) Izglītība, zināšanas un prasmes

- i) atbalstīt starptautiski saskaņotu mērķu īstenošanu izglītībā, izmantojot globālas iniciatīvas un partnerības, īpašu uzsvāru liekot uz tādu zināšanu, prasmju un vērtību veicināšanu, kas saistītas ar ilgtspējīgu un iekļaujošu attīstību;
- ii) veicināt pieredzes apmaiņu, labu praksi un inovāciju, pamatojoties uz līdzsvarotu pieeju izglītības sistēmu attīstībai;
- iii) uzlabot vienlīdzīgu piekļuvi izglītībai un tās kvalitāti, īpaši personām, kas pieskaitāmas neaizsargātām grupām, migrantiem, sievietēm un meitenēm, personām, kas pieder reliģiskām minoritātēm, personām ar invaliditāti, personām, kas dzīvo nestabilos apstākļos, un valstīs, kuras ir vistālāk no globālo mērķu sasniegšanas, kā arī uzlabot sākumskolas pabeigšanas rādītājus un pāreju uz zemāka līmeņa vidējo izglītību.

c) Dzimumu līdztiesība, sieviešu emancipācija un sieviešu un meiteņu tiesību aizsardzība

- i) atbalstīt valsts, reģionāla un vietēja līmeņa programmas, lai veicinātu sieviešu un meiteņu ekonomisko un sociālo emancipāciju, vadošās lomas stiprināšanu un vienlīdzīgu līdzdalību politikā;
- ii) atbalstīt valsts, reģionālas un globālas iniciatīvas, lai veicinātu dzimumu līdztiesības un sieviešu un meiteņu emancipācijas integrāciju politikas virzienos, plānos un budžetos, tostarp starptautiskās, reģionālās un valsts attīstības stratēģijās un palīdzības efektivitātes programmā; palīdzēt izskaust dzimuma atlasī, kuras pamatā ir ar dzimumu saistīti aizspriedumi;
- iii) novērst seksuālo vardarbību un vardarbību dzimuma dēļ un atbalstīt cietušās personas.

d) Bērni un jaunieši

- i) apkarot bērnu tirdzniecību, visu veidu vardarbību pret bērniem, visu veidu bērnu ļaunprātīgu izmantošanu un visu veidu bērnu darbu, veicināt tādu politiku, kurā ņem vērā bērnu un jauniešu īpašo neaizsargātību un potenciālu, viņu tiesību aizsardzību, tostarp attiecībā uz jaundzimušo reģistrāciju, un intereses, izglītību, veselību un iztikas līdzekļus, sākot ar līdzdalību un iespēju veicināšanu;
- ii) pievērst jaunattīstības valstu uzmanību un palielināt to spējas tādu politikas virzienu izstrādei, kas sniedz labumu bērniem un jauniešiem un veicina viņu ieguldījumu attīstībā;
- iii) atbalstīt konkrētu stratēģiju izstrādi un pasākumus, lai risinātu raksturīgas problēmas un uzdevumus, kas ietekmē bērnus un jauniešus, īpaši veselības, izglītības un nodarbinātības jomā, visās attiecīgajās darbībās ņemot vērā viņu intereses.

- e) Diskriminācijas aizliegums
- i) atbalstīt vietējās, reģionālās, valsts un globālās iniciatīvas, ar kurām vērsas pret diskrimināciju dzimuma, dzimumidentitātes, rases vai etniskās izcelsmes, kastas, reliģijas vai ticības, invaliditātes, slimības, vecuma un seksuālās orientācijas dēļ, izstrādājot politikas virzienus, plānus un budžetus, kā arī apmainoties ar labu praksi un zināšanām;
 - ii) nodrošināt plašāku dialogu par diskriminācijas aizlieguma un cilvēktiesību aizstāvju aizsardzības jautājumiem.
- f) Nodarbinātība, prasmes, sociālā aizsardzība un sociālā iekļaušana
- i) atbalstīt augsta līmeņa ienesīgu un pienācīgas kvalitātes nodarbinātību, jo īpaši atbalstot pareizu izglītības un nodarbinātības politiku un stratēģiju, profesionālo apmācību nodarbināmībai, ņemot vērā vietējā darba tirgus vajadzības un perspektīvas, darba apstākļus, tostarp neoficiālajā ekonomikā, pienācīgas kvalitātes nodarbinātības veicināšanu, balstoties uz ILO nodarbinātības pamatstandartiem, tostarp cīņu pret bērnu darbu, un sociālo dialogu, kā arī darbaspēka mobilitātes sekmēšanu, vienlaikus ievērojot un atbalstot migrantu tiesības;
 - ii) stiprināt sociālo kohēziju, īpaši izveidojot un stiprinot ilgtspējīgas sociālās aizsardzības sistēmas, tostarp sociālās apdrošināšanas shēmas nabadzībā dzīvojošām personām, un ar fiskālo reformu stiprināt nodokļu sistēmu spēju un cīņu pret krāpniecību un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, jo tas palīdz stiprināt līdztiesību un uzlabot labklājības sadalījumu;
 - iii) stiprināt sociālo iekļaušanu un dzimumu līdztiesību, sadarbojoties tādās jomās kā taisnīga piekļuve pamatpakalpojumiem, nodarbinātība visiem, īpašu grupu iespēju veicināšana un tiesību ievērošana, īpaši tas attiecināms uz migrantiem, bērniem un jauniešiem, personām ar invaliditāti, sievietēm, pirmiedzīvotājiem un minoritāšu pārstāvjiem, lai nodrošinātu, ka minētās grupas var piedalīties un piedalīties labklājības radīšanā un kultūras daudzveidībā, kā arī gūst labumu no tās.
- g) Izaugsme, darbvietas un privātā sektora iesaiste
- i) veicināt tādas darbības, kuru mērķis ir radīt lielāku skaitu un labākas darbvietas, attīstot vietējo mikrouzņēmumu un MVU konkurētspēju un izturētspēju, un integrāciju vietējā, reģionālajā un globālajā ekonomikā, palīdzot jaunattīstības valstīm integrēties reģionālās un daudzpusējās tirdzniecības sistēmās;
 - ii) attīstīt vietējo amatniecību, kas palīdz saglabāt vietējo kultūras mantojumu;
 - iii) attīstīt sociāli un ekoloģiski atbildīgu vietējo privāto sektoru un uzlabot uzņēmējdarbības vidi;
 - iv) veicināt efektīvu ekonomikas politiku vietējās ekonomikas un vietējo nozaru attīstības atbalstam to virzībā uz zaļu un iekļaujošu ekonomiku, resursu izmantošanas efektivitāti, ilgtspējīgu patēriņu un ražošanas procesiem;
 - v) veicināt elektroniskās saziņas līdzekļu izmantošanu, kas kalpo par instrumentu nabadzīgajiem labvēlīgas izaugsmes atbalstam visās nozarēs, lai mazinātu digitālo plaisu starp jaunattīstības un attīstītajām valstīm un jaunattīstības valstīs un īstenotu atbilstošu politiku un tiesisko regulējumu šajā jomā, un veicināt vajadzīgās infrastruktūras attīstību un uz informācijas un komunikācijas tehnoloģijas balstītu pakalpojumu un lietojumprogrammu izmantošanu;
 - vi) veicināt finansiālo iekļaušanu, sekmējot piekļuvi tādiem finanšu pakalpojumiem kā mikrokredīti un uzkrājumi, mikroapdrošināšana un maksājumi ar pārskaitījumu un to, lai šos pakalpojumus efektīvi izmantotu mikrouzņēmumi un MVU, un mājsaimniecības, jo īpaši nelabvēlīgā stāvoklī esošas un neaizsargātas grupas.
- h) Kultūra
- i) veicināt kultūru dialogu, kultūru dažādību un vienlīdz lielu cieņu pret visām kultūrām;
 - ii) veicināt starptautisko sadarbību, lai jaunattīstības valstīs stimulētu kultūras nozaru ieguldījumu ekonomikas izaugsmei, lai pilnībā izmantotu to potenciālu cīņā pret nabadzību, tostarp risinot tādas jautājumus kā piekļuve tirgum un intelektuālā īpašuma tiesības;
 - iii) veicināt cieņu pret pirmiedzīvotāju un minoritāšu sociālām, kultūras un garīgām vērtībām, lai vairotu līdztiesību un taisnīgumu etniski daudzveidīgā sabiedrībā atbilstoši vispārējām cilvēktiesībām, kas ir visiem, tostarp pirmiedzīvotājiem un minoritāšu pārstāvjiem;
 - iv) atbalstīt kultūru kā daudzsološu ekonomikas nozari attīstībai un izaugsmei.

IV Pārtikas un uztura nodrošinājums un ilgtspējīga lauksaimniecība

Izmantojot uz dzimumu līdztiesību vērstu pieeju, ar sadarbību šajā jomā stiprina sadarbību, zināšanu un pieredzes apmaiņu un partnervalstu spējas to četru pīlāru jomā, kas ir saistīti ar pārtikas nodrošinājumu: pārtikas pieejamība (ražošana), piekļuve (tostarp zeme, infrastruktūra pārtikas transportēšanai no reģioniem, kur ir tās pārpalikums, uz reģioniem, kur tās trūkst, tirgi, vietējo pārtikas rezervju veidošana, drošības tīkli), lietošana (sociāli atbildīgi pārtikas nodrošinājuma pasākumi) un stabilitāte, vienlaikus pievēršoties taisnīgai tirdzniecībai un piešķirot prioritāti piecām dimensijām, proti, mazo lauku saimniecību darbībai un ganāmpulku turēšanai, pārtikas pārstrādei pievienotās vērtības radīšanai, pārvaldībai, reģionālai integrācijai un neaizsargātiem iedzīvotājiem paredzētiem palīdzības mehānismiem:

- a) veicināt ilgtspējīgu mazo lauku saimniecību darbības un ganāmpulku turēšanas attīstību, nodrošinot uz ekosistēmu balstītu, zema oglekļa emisiju līmeņa un pret klimata pārmaiņām noturīgu piekļuvi tehnoloģijām (tostarp informācijas un komunikācijas tehnoloģijām), atzīstot, veicinot un stiprinot vietējās un autonomās pielāgošanās stratēģijas attiecībā uz klimata pārmaiņām, kā arī izmantojot paplašināšanu un tehniskos pakalpojumus, lauku attīstības shēmas, ienesīgus un atbildīgus ieguldījumu pasākumus saskaņā ar starptautiskām pamatnostādnēm, ilgtspējīgu zemes un dabas resursu pārvaldību, vietējo iedzīvotāju daudzveidīgo tiesību uz zemi un viņu piekļuves zemei aizsardzību un ģenētiskās daudzveidības aizsardzību veicinošā ekonomikas vidē;
- b) atbalstīt vides ziņā un sociāli atbildīgas politikas veidošanu un attiecīgo nozaru pārvaldību, valsts un nevalstisko dalībnieku nozīmī tās regulējumā, sabiedrisko labumu izmantošanu, organizatorisko spēju, profesionālās organizācijas un iestādes;
- c) stiprināt pārtikas un uztura nodrošinājumu, izmantojot atbilstošu politiku, tostarp bioloģiskās daudzveidības aizsardzību un ekosistēmas pakalpojumus, politiku attiecībā uz pielāgošanos klimata pārmaiņām, informatīvas sistēmas, krīžu novēršanu un pārvarēšanu, kā arī uztura stratēģijas, kas paredzētas neaizsargātiem iedzīvotājiem un kas mobilizē vajadzīgos resursus, ar kuriem veikt pamatintervences, ar ko varētu novērst lielāko daļu nepietiekama uztura gadījumu;
- d) veicināt drošu un ilgtspējīgu praksi visā pārtikas un barības piegādes ķēdē.

V Migrācija un patvērumš

Sadarbības šajā jomā mērķis ir stiprināt politisko dialogu, sadarbību, zināšanu un pieredzes apmaiņu un partnervalstu, pilsoniskās sabiedrības organizāciju un vietējo iestāžu spējas, lai atbalstītu cilvēku mobilitāti kā tautas attīstības pozitīvu elementu. Sadarbība šajā jomā, kuras pamatā ir uz tiesībām balstīta un visas cilvēktiesības – pilsoniskās un politiskās vai ekonomiskās, sociālās un kultūras – aptveroša pieeja, palīdzēs atrisināt problēmas, kas ir saistītas ar migrācijas plūsmām, tostarp ar "Dienviņu–Dienviņu" migrāciju, tādu neaizsargātu migrantu stāvokli kā, piemēram, nepavadīti nepilngadīgie, cilvēku tirdzniecības upuri, patvēruma meklētāji, migrantes, kā arī ar to bērnu, sieviešu un ģimeņu situāciju, kuri ir palikuši izcelsmes valstī:

- a) veicināt migrācijas pārvaldību visos līmeņos, īpaši koncentrējoties uz migrācijas sociālajām un ekonomiskajām sekām, un atzīt pilsoniskās sabiedrības organizāciju, tostarp diasporu, un vietējo iestāžu nozīmīgo lomu migrācijas problēmu risināšanā, kas ir būtiska attīstības stratēģijas sastāvdaļa;
- b) nodrošināt labāku migrācijas plūsmu pārvaldību visās to dimensijās, tostarp uzlabojot partnervalstu valdību un citu attiecīgo dalībnieku spējas tādās jomās kā likumīga migrācija un mobilitāte; nelikumīgas migrācijas, migrantu kontrabandas un cilvēku tirdzniecības novēršana; nelikumīgu migrantu ilgtspējīgas atgriešanās sekmēšana un brīvprātīgas atgriešanās un reintegrācijas atbalstīšana; integrētas robežu pārvaldības spējas; starptautiskā aizsardzība un patvērumš;
- c) maksimāli palielināt ietekmi uz attīstību, kuru rada lielāka cilvēku reģionālā un globālā mobilitāte, un jo īpaši labi pārvaldītas darbaspēka migrācijas ietekmi, uzlabojot migrantu integrāciju galamērķa valstīs, veicinot un aizsargājot migrantu un viņu ģimeņu tiesības, atbalstot pareizu reģionālas un valsts migrācijas un patvēruma politikas izstrādi un īstenošanu, migrācijas dimensiju integrējot citās reģionālās un valsts politikas jomās un atbalstot migrantu organizāciju un vietējo iestāžu līdzdalību politikas izstrādē un politikas īstenošanas pārraudzībā;
- d) uzlabot kopējo izpratni par attīstības un migrācijas sasaisti, tostarp par valdības politikas sociālajām un ekonomiskajām sekām migrācijas/patvēruma vai citās jomās;
- e) palielināt partnervalstu spēju patvēruma un uzņemšanas jomā.

Sadarbība šajā jomā tiks vadīta saskaņā ar patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu un Iekšējās drošības fondu, pilnībā ievērojot attīstības politikas saskaņotības principu.

B. PROGRAMMA "PILSONISKĀS SABIEDRĪBAS ORGANIZĀCIJAS UN VIETĒJĀS IESTĀDES"

Saskaņā ar Komisijas strukturētā dialoga iniciatīvas secinājumiem un Savienības atbalstu cilvēktiesībām, demokrātijai un labai pārvaldībai šīs programmas mērķis ir stiprināt pilsoniskās sabiedrības organizācijas un vietējās iestādes partnervalstīs un, ja tas noteikts šajā regulā, Savienībā, kandidātvalstīs un potenciālajās kandidātvalstīs. Ar to iecerēts veicināt iedzīvotāju līdzdalību un pilsoniskās sabiedrības darbībai labvēlīgu vidi, sadarbību, zināšanu un pieredzes apmaiņu un pilsoniskās sabiedrības organizāciju un vietējo iestāžu spējas partnervalstīs, lai atbalstītu starptautiski saskaņotus attīstības mērķus.

Šajā regulā "pilsoniskās sabiedrības organizācijas" ir nevalstiski bezpeļņas dalībnieki, kas darbojas neatkarīgi un pārskatatbildīgi; tās ir nevalstiskas organizācijas, organizācijas, kuras pārstāv pirmiedzīvotājus, organizācijas, kuras pārstāv nacionālās un/vai etniskās minoritātes, diasporu organizācijas, migrantu organizācijas partnervalstīs, vietējās tirgotāju asociācijas un pilsoņu grupas, kooperatīvi, darba devēju asociācijas un arodbiedrības (sociālie partneri), organizācijas, kuras pārstāv ekonomiskās un sociālās intereses, organizācijas, kuras cīnās pret korupciju, krāpšanu un veicina labu pārvaldību, pilsonisko tiesību organizācijas un organizācijas, kuras cīnās pret diskrimināciju, vietējās organizācijas (tostarp tīkli), kuras piedalās decentralizētā reģionālā sadarbībā un integrācijā, patērētāju organizācijas, sieviešu un jauniešu organizācijas, vides, mācību, kultūras, pētniecības un zinātniskas organizācijas, universitātes, baznīcas un reliģiskas apvienības un kopienas, plašsaziņas līdzekļi un jebkādas nevalstiskas asociācijas un neatkarīgi fondi, tostarp neatkarīgi politiski fondi, kas var dot ieguldījumu šīs regulas mērķu īstenošanā.

Šajā regulā "vietējās iestādes" ietver dažādus valsts pārvaldes vietējos līmeņus un atzarus, t. i., pašvaldības, kopienas, rajonus, apgabalus, provinces, reģionus u. c.

Šī programma veicina:

- a) iekļaujošu un pilnvarotu sabiedrību partnervalstīs, izmantojot stipras pilsoniskās sabiedrības organizācijas, vietējās iestādes un pamatpakalpojumus iedzīvotājiem, kam tie nepieciešami;
- b) lielāku informētību Savienībā par attīstības jautājumiem un Savienības, kandidātvalstu un potenciālo kandidātvalstu sabiedrības aktīva atbalsta piesaisti nabadzības mazināšanai un ilgtspējīgām attīstības stratēģijām partnervalstīs;
- c) Eiropas un dienviņu pilsoniskās sabiedrības un vietējo iestāžu tīklu, platformu un apvienību lielāku spēju nodrošināt pamatotu un pastāvīgu politisko dialogu attīstības jomā un veicināt demokrātisku pārvaldību.

Iespējamās šajā programmā atbalstītās darbības:

- a) interence partnervalstīs, ar ko atbalstīs neaizsargātas un nelabvēlīgos apstākļos esošas grupas, sniedzot pamatpakalpojumus ar pilsoniskās sabiedrības organizāciju un vietējo iestāžu palīdzību;
- b) noteiktu dalībnieku spēju attīstība papildus atbalstam, kas piešķirts saistībā ar valsts programmas darbībām, kuru mērķis ir:
 - i) radīt labvēlīgu vidi iedzīvotāju dalībai, pilsoniskās sabiedrības darbībai un pilsoniskās sabiedrības organizāciju spējai efektīvi piedalīties politikas izstrādē un politikas īstenošanas pārraudzībā;
 - ii) veicināt labāku dialogu un labāku mijiedarbību attīstības jomā starp pilsoniskās sabiedrības organizācijām, vietējām iestādēm, valsti un citiem dalībniekiem attīstības jomā;
 - iii) stiprināt vietējo iestāžu spēju efektīvi piedalīties attīstības procesā, atzīstot to īpašo nozīmi un specifiku;
- c) sabiedrības informētības palielināšana par attīstības jautājumiem, iespēju nodrošināšana iedzīvotājiem kļūt par aktīviem un atbildīgiem pilsoņiem, attīstībai paredzētās formālās izglītības un ikdienas mācīšanās veicināšana Savienībā, kandidātvalstīs un potenciālajās kandidātvalstīs, lai nostiprinātu attīstības politiku sabiedrībā, piesaistītu lielāku sabiedrības atbalstu cīņai pret nabadzību un par taisnīgākām attiecībām starp attīstītajām un jaunattīstības valstīm, palielinātu informētību par jautājumiem un grūtībām, ar kurām saskaras jaunattīstības valstis un to iedzīvotāji, un veicinātu tiesības piedalīties attīstības procesā, kurā var pilnībā īstenot visas cilvēktiesības un pamatbrīvības, un globalizācijas sociālo dimensiju;
- d) koordinācija, spēju veidošana un institucionāla pilsoniskās sabiedrības un vietējo iestāžu tīklu stiprināšana to organizācijās un starp dažādām ieinteresētajām personām, kas piedalās publiskajās debatēs par attīstību, kā arī dienviņu pilsoniskās sabiedrības organizāciju, vietējo iestāžu un jumta organizāciju tīklu koordinācija, spēju veidošana un institucionāla stiprināšana.

III PIELIKUMS

SADARBĪBAS JOMAS SASKAŅĀ AR PANĀFRIKAS PROGRAMMU

Ar Panāfrikas programmu atbalsta stratēģiskās partnerības starp Āfriku un Savienību mērķus un vispārējos principus. Programmā veicinātie principi ir uz cilvēkiem vērsta partnerība, "Āfrikas uzskatīšana par vienotu veselumu" un saskaņotība starp reģionālu un kontinentālu līmeni. Īpaša uzmanība tajā ir veltīta starpreģionālai, kontinentālai vai globālai darbībai Āfrikā un sadarbībā ar to un atbalstam Āfrikas un ES kopīgām iniciatīvām pasaules mērogā. Programma jo īpaši nodrošina atbalstu šādās partnerības jomās:

- a) miers un drošība:
 - b) demokrātiska pārvaldība un cilvēktiesības:
 - c) tirdzniecība, reģionālā integrācija un infrastruktūra (tostarp izejvielas):
 - d) Tūkstošgades attīstības mērķi un starptautiski saskaņoti, jauni attīstības mērķi laikposmam pēc 2015. gada:
 - e) enerģētika:
 - f) klimata pārmaiņas un vide:
 - g) migrācija, mobilitāte un nodarbinātība:
 - h) zinātne, informācijas sabiedrība un kosmos:
 - i) transversāli jautājumi.
-

IV PIELIKUMS

INDIKATĪVI FINANŠU PIEŠĪRUMI LAIKPOSMAM NO 2014. GADA LĪDZ 2020. GADAM

(monetārie skaitļi miljonus EUR)

Kopā	19 662
1) Ģeogrāfiskās programmas	11 809 ⁽¹⁾
a) Ģeogrāfiskiem apgabaliem	
i) Latīņamerika	2 500
ii) Dienvidāzija	3 813
iii) Ziemeļāzija un Dienvidaustrumāzija	2 870
iv) Vidusāzija	1 072
v) Tuvie Austrumi	545
vi) citas valstis	251
b) Sadarbības jomām	
i) cilvēktiesības, demokrātija un laba pārvaldība	vismaz 15 %
ii) ilgtspējīga un iekļaujoša izaugsme tautas attīstībai	vismaz 45 %
2) Tematiskās programmas	7 008
a) Vispārēji sabiedriskie labumi un problēmas	5 101
i) vide un klimata pārmaiņas ⁽²⁾	27 %
ii) ilgtspējīga enerģija	12 %
iii) tautas attīstība, tostarp pienācīgas kvalitātes nodarbinātība, sociālais taisnīgums un kultūra	25 %
no tās:	
— veselība	vismaz 40 %
— Education, knowledge and skills	vismaz 17,5 %
— dzimumu līdztiesība, sieviešu emancipācija un sieviešu un meiteņu tiesību aizsardzība; bērni un jaunieši, diskriminācijas aizliegums; nodarbinātība, prasmes, sociālā aizsardzība un sociālā iekļaušana; izaugsme, darbvietas un privātā sektora iesaiste, kultūra	vismaz 27,5 %
iv) pārtikas nodrošinājums un ilgtspējīga lauksaimniecība	29 %
v) migrācija un patvērums	7 %
Pirms tiek izmantoti uz ESAO metodoloģiju balstīti rādītāji (Rio politikas rādītāji), vismaz 50 % no finansējuma kalpos ar klimata pārmaiņām un vidi saistītiem mērķiem.	
b) Pilsoniskās sabiedrības organizācijas un vietējās iestādes	1 907
3) Panāfrikas programma	845

⁽¹⁾ No kuriem EUR 758 miljoni ir nepieskirti līdzekļi.⁽²⁾ Principā gan videi, gan klimata pārmaiņām tiks piešķirts vienāds finansējums.

Eiropas Komisijas deklarācija par stratēģisko dialogu ar Eiropas Parlamentu ⁽¹⁾

Pamatojoties uz LES 14. pantu, Eiropas Komisija veidos stratēģisko dialogu ar Eiropas Parlamentu pirms Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 233/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko izveido finanšu instrumentu sadarbībai attīstības jomā laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam, plānošanas un vajadzības gadījumā pēc sākotnējas apspriedes ar attiecīgajiem labuma guvējiem. Eiropas Komisija iesniegs Eiropas Parlamentam attiecīgos pieejamos dokumentus par plānošanu, norādot katrai valstij/reģionam paredzēto indikatīvo piešķirumu un katras valsts/reģiona prioritātes, iespējamus rezultātus un pa prioritārajām ģeogrāfiskajām programmām iedalītus indikatīvos piešķirumus, kā arī palīdzības izvēles iespējas (*). Eiropas Komisija iesniegs Eiropas Parlamentam attiecīgos pieejamos dokumentus par plānošanu ar norādītām tematiskām prioritātēm, iespējamajiem rezultātiem, palīdzības izvēles iespējām (*) un finanšu piešķirumiem tematiskajās programmās paredzētajām prioritātēm. Eiropas Komisija ņems vērā Eiropas Parlamenta pausto nostāju šajā jautājumā.

Šīs regulas spēkā esamības laikā Eiropas Komisija veidos stratēģisko dialogu ar Eiropas Parlamentu, sagatavojot vidusposma pārskatu un pirms jebkādas būtiskas plānošanas dokumentu pārskatīšanas.

Pēc Eiropas Parlamenta uzaicinājuma Eiropas Komisija skaidros, kur Eiropas Parlamenta apsvērumi plānošanas dokumentos ir ņemti vērā, un visus citus ieteikumus saistībā ar stratēģisko dialogu.

⁽¹⁾ Eiropas Komisija būs pārstāvēta atbildīgā komisāra līmenī.

(*) Vajadzības gadījumā.

Eiropas Parlamenta, Eiropas Savienības Padomes un Eiropas Komisijas deklarācija par 5. panta 2. punkta b) apakšpunkta ii) punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā Nr. 233/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko izveido instrumentu sadarbībai attīstības jomā laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam

Piemērojot 5. panta 2. punkta b) apakšpunkta ii) punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā Nr. 233/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko izveido instrumentu sadarbībai attīstības jomā laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam, minētās regulas spēkā stāšanās laikā šādas partnervalstis kā izņēmuma gadījumi ir uzskatāmas par atbilstīgām divpusējai sadarbībai, tostarp gadījumos, kad paredzēts pakāpeniski samazināt attīstības palīdzību dotāciju veidā: Kuba, Kolumbija, Ekvadora, Peru un Dienvidāfrika.

Eiropas Komisijas deklarācija par 5. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā Nr. 233/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko izveido instrumentu sadarbībai attīstības jomā laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam

Eiropas Komisija lūgs Eiropas Parlamenta viedokli pirms izmaiņām Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 233/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko izveido instrumentu sadarbībai attīstības jomā laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam 5. panta 2. punkta b) apakšpunkta ii) punkta piemērošanā.

Eiropas Komisijas deklarācija par piešķirumiem pamatpakalpojumiem

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai Nr. 233/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko izveido instrumentu sadarbībai attīstības jomā laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam, būtu jānodrošina iespēja Savienībai sekmēt to, lai tiktu izpildīta Savienības kopīgā apņemšanās nodrošināt pastāvīgu atbalstu tautas attīstībai, lai uzlabotu cilvēku dzīvi saskaņā ar Tūkstošgades attīstības mērķiem. Vismaz 20 % no piešķirtās palīdzības saskaņā ar šo regulu tiks novirzīti sociālajiem pamatpakalpojumiem, īpašu uzmanību pievēršot veselības aprūpei un izglītībai, kā arī vidējai izglītībai, atzīstot, ka zināmam elastīgumam ir jāklūst par normu, piemēram, gadījumos, kad jāsniedz ārkārtas palīdzība. Ar šo deklarāciju saistītie dati tiks iekļauti gada pārskatā, kā noteikts 13. pantā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas Nr. 236/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko nosaka kopīgus noteikumus un procedūras, lai īstenotu Savienības ārējā atbalsta instrumentus.

Eiropas Parlamenta paziņojums par palīdzības, kas piešķirta saskaņā ar finanšu instrumentiem, pārtraukšanu

Eiropas Parlaments norāda, ka Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 233/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko izveido finanšu instrumentu sadarbībai attīstības jomā laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 232/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko izveido Eiropas kaīmiņattiecību instrumentu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 234/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko izveido Partnerības instrumentu sadarbībai ar trešām valstīm, un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 231/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko izveido Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu (PPI II), tekstā nav rodama tieša norāde uz iespēju palīdzību pārtraukt gadījumos, kad saņēmējvalsts neievēro attiecīgajā instrumentā noteiktos pamatprincipus un īpaši demokrātijas, tiesiskuma un cilvēktiesību ievērošanas principus.

Eiropas Parlaments uzskata, ka jebkādas palīdzības pārtraukšana šo instrumentu ietvaros mainītu vispārējo finanšu shēmu, par kuru panākta vienošanās saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru. Eiropas Parlaments kā viens no likumdevējiem un viena no budžeta lēmēj institūcijas iestādēm tādejādi var pilnībā izmantot savas privilēģijas, ja šāds lēmums tiktu pieņemts.
